

Kuvataidekoulu Kulta
Teatterikoulu LoiSTe

KUVA- JA TEATTERITAITEEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Loimaa

Taiteen perusopetus

Kuva- ja teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma

Työryhmä:

Loimaan työväenopisto
Marja Junnikkala

Loimaan teatterikoulu LoiSTe, Loimaan teatteri
Sari Äikää-Torkkeli
Merikerttu Mutala-Akparibo
Katriina Reijonen

Loimaan kuvataidekoulu Kulta
Heini Kulmanen

Loimaan sivistyslautakunta on hyväksynyt kuva- ja teatteritaiteen opetussuunnitelmat 28.4.2022

Kuvat: Marja Junnikkala, Irina Heinonen





Saatteeksi

Loimaan työväenopiston kuvataiteen ja teatteritaiteen opetussuunnitelmat perustuvat lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä sitä täydentävään asetukseen (813/1998).

Opetussuunnitelmat noudattavat Opetushallituksen ohjeistusta ”Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017” (OPH-2069-2017).

Opetussuunnitelmat on laadittu normiksi ja ohjeistukseksi Loimaan työväenopiston kuvataiteen ja teatteritaiteen yleisen oppimäärän mukaiseen opetukseen.

Opetussuunnitelman laatiminen

Kuva- ja teatteritaiteen opetussuunnitelmat on laadittu Opetushallituksen taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan yhteistyössä oppilaitoksen opettajien ja opetusta järjestävien organisaatioiden sekä toimintaan osallistuvien tahojen kanssa.

Opetussuunnitelmien uudistaminen toteutettiin osana Opetushallituksen LAKE hanketta Arvoista arviointiin ja taiteen perusopetuksen arvostukseen. Opetussuunnitelmassa on huomioitu paikallinen kulttuuri sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Kuva- ja teatteritaiteen perusopetuksessa noudatetaan Loimaan kaupungin sekä Loimaan seudun musiikkiopiston ja Loimaan työväenopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Loimaalla 14. huhtikuuta 2022

Marja Junnikkala
suunnittelijaopettaja
Loimaan työväenopisto

SISÄLLYS

1 Loimaan työväenopiston taiteen perusopetuksen toiminta-ajatus 6

2 Taiteen perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet 7

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä 7
2.2 Arvoperusta 7
2.3 Oppimiskäsitys 8

3 Opetuksen toteuttaminen 9

3.1 Oppimisympäristöt 9
3.1.1 Kuva- ja teatteritaiteen paikalliset oppimisympäristöt 9

3.2 Toimintakulttuuri 11
Toiminnan kehittäminen 12
Toiminnasta tiedottaminen ja tekijänoikeudet 12

4 Oppimäärän yksilöllistäminen 13

5 Oppimisen arviointi 14

5.1 Arvioinnin yleiset periaatteet 14
5.2 Arviointi opintojen aikana 14
5.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen 14
5.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot 14

6 Oppilaaksi ottaminen 15

7 Yhteistyö ja toiminnan arviointihuoltajien kanssa 16

8 Kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma 18

8.1 Työtavat Loimaan kuvataidekoulu Kullassa 18

9 Oppimisen arviointi Loimaankuvataidekoulu Kullassa 21

10 Opintojen laajuus ja rakenne 22

10.1 Opintojen laajuus 22
10.2 Opintojen rakenne 22
Opintosuoritukset yhteisissä ja teemaopinnoissa 24
Oppimäärän yksilöllistäminen 24

11 Kuvataiteen yleisen oppimääränpaikalliset opintokokonaisuudet 25

11.1 Varhaisiän kuvataidekasvatus 25
11.2 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet 27
11.2.1 Kuvataiteen yhteisten opintojen tavoitteet 27
11.2.2 Kuvataiteen yhteisten opintojen sisällöt 28

11.2.3 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet opintovuosissa 1-6 29
Opintovuodet 1 ja 2 30
Opintovuodet 3 ja 4 34
Opintovuodet 5 ja 6 38

11.3 Kuvataiteen teemaopinnot 42
11.3.1 Kuvataiteen teemaopintojen tavoitteet 42
11.3.2 Kuvataiteen teemaopintojen sisällöt 43
11.3.3 Teemaopintojen paikalliset opintokokonaisuudet 44
Teemaopintojen paikalliset työpajat 44
Teemaopintojen valinnaisia työpajaesimerkkejä 45
Teemaopintojen päättötyö 47
Teemaopintojen arviointi 48

12 Teatteritaiteen perusopetuksenyleisen oppimäärän opetussuunnitelma 50
12.1 Työtavat Loimaan teatterikoulu LoiSTeessa 50
Yhteisöllinen ote 50

13 Opintojen laajuus ja rakenne 52

14 Teatteritaiteen yleisen oppimäärän paikalliset opintokokonaisuudet 53
14.1 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet 53
14.1.1 Teatteritaiteen yhteisten opintojen tavoitteet 53
14.1.2 Teatteritaiteen yhteisten opintojen paikalliset opintokokonaisuudet 54

14.2 Teatteritaiteen teemaopinnot 65
14.2.1 Teemaopintojen tavoitteet 66
14.2.2 Teemaopintojen paikalliset opintokokonaisuudet 67

15 Oppimisen arviointi Loimaan teatterikoulu LoiSTeessa 69

Liitteet 70
Todistukset ja niihin merkittävät tiedot 70
Kuvataiteen perusopetuksen todistusmalli 71
Teatteritaiteen perusopetuksen todistusmalli 72

Loimaan seudun musiikkiopiston ja työväenopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma:

www.loimaa.fi/palvelualojen-uutiset/musiikkiopisto/musiikkiopiston-ja-tyovaenopiston-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma-julkaistu/

1 LOIMAAN TYÖVÄENOPISTON TAITEEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTA-AJATUS

Loimaan työväenopisto järjestää lapsille ja nuorille tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen ja teatteritaiteen perusopetusta.

Loimaan työväenopiston toiminta-ajatus perustuu vapaan sivistystyön periaatteisiin. Toiminnan tavoitteena on toteuttaa sivistyksellisen tasa-arvon ihannetta ja koulutuksellista oikeudenmukaisuutta. Toiminnan järjestämisessä korostetaan opetuksen laatua ja sen jatkuvaa kehittämistä.

Loimaan työväenopiston tavoitteena on tarjota laadukasta ja kestävää kuvataiteen ja teatteritaiteen perusopetusta, joka tukee osallistujan henkilökohtaista kasvua kohti yhteisöllisyyttä, kulttuurista moniarvoisuutta sekä osallisuutta.

Loimaan työväenopisto järjestää kuvataiteen perusopetusta Loimaan kuvataidekoulu Kullassa ja teatteritaiteen perusopetusta Loimaan teatterikoulu LoiSTeessa yhteistyössä Loimaan teatterin kanssa.



2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen avulla. Opetuksen perustana on moniarvoinen ja uudistuva kulttuuriperintö. Opetus vahvistaa ilmaisu-, tulkinta- ja arvottamistaitoja. Opinnot tukevat luovaa ajattelua ja tuottavat osallisuuden kokemuksen. Opetus rakentaa oppijan identiteettiä ja kehittää kulttuurista lukutaitoa. Oppilas oppii tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen avulla; kriittinen ajattelu ja oppimisen valmiudet kehittyvät. Oppilas ymmärtää taiteen historialliseksi, yhteiskunnalliseksi ja ajankohtaiseksi ilmiöksi; oppilas oivaltaa yhteyksiä taiteen ja tieteen välillä.

Opetus vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hyvinvointia huomioimalla oppilaiden yksilöllisyyden ja antamalla tilaa yhteiselle tietoja ja taitojen rakentumiselle. Taiteen perusopetus vahvistaa oppimisen iloa, tukee sitoutumista ja virittää luovuutta rakentamalla yksilöllisten vahvuuksien varaan sekä huomioimalla yksilölliset kiinnostuksen kohteet ja monenlaiset kyvyt ja mahdollisuudet.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle. Opinnoissa taitojen ohella kehittyvät valmiudet taiteesta nauttimiseen. Taide voidaan ymmärtää myös osallistumisen ja vaikuttamisen väyläksi.

Taiteen perusopetus kehittää oman taiteenalansa kansallista kulttuuria. Oppilaitos kehittää taidekasvatusta omalla toiminta-alueellaan, valtakunnallisissa verkostoissa ja kansainvälisesti.

Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa oppilaille valmiudet hakeutua alan ammatilliseen tai korkea-asteen koulutukseen. Tavoitteena on tarjota mahdollisuus opiskella omaa taiteenalaa pitkäjännitteisesti, päämäärätietoisesti ja omia kiinnostuksen kohteita painottaen. Opetus on tavoitteellista ja etenee tasolta toiselle.

2.2 Arvoperusta

Arvoperustana ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, yhdenvertaisuus sekä kulttuurien moninaisuus. Tuemme ihmisenä kasvamista kehittämällä ajattelun taitoja ja luovuutta. Kunnioitamme jokaisen yksilön ainutlaatuisuutta ja arvokkuutta. Yksilöllisyyden myötä oppimisen polut ovat moninaiset ja tavoitteet oppilaiden näköiset. Oppilaalla on mahdollisuus harjoittaa ja kehittää hänelle merkityksellisiä ilmaisutapoja.

Taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat ovat opetuksen lähtökohtana. Toimintaa suuntaavat eettisyyden, esteettisyyden ja ekologisuuden periaatteet. Pohdimme ja arvioimme elämässä merkityksellistä ja arvokasta. Luomme pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

2.3 Oppimiskäsitys

Oppija on aktiivinen tiedon rakentaja ja käsittelijä. Hän kykenee asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden saavuttamiseksi omatoimisesti ja yhdessä toisten kanssa. Myönteiset tunnekokemukset edistävät oppimista ja innostavat jatkamaan. Oppiminen tukeutuu moniin aisteihin ja kehollisuuteen. Oppiminen on vuorovaikutteista sekä monissa konteksteissa ja sosiaalisissa suhteissa toteutuvaa. Oppilaat ohjaavat omaa oppimistaan tiedostamalla ja ymmärtämällä kokemuksiaan ja oppimisen tapojaan. Oppilas oivaltaa harjoittelun merkityksen taitojen kehittymiseksi. Oppilas kasvaa ottamaan enenevästi vastuuta omasta oppimisestaan.



3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Oppimisympäristöt

Kuva- ja teatteritaiteen perusopetuksen oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Oppimisympäristö tukee tavoitteiden saavuttamista, oppilaiden kasvua tiedoissa ja taidoissa. Oppimisympäristö tukee oppimista. Oppimisympäristö mahdollistaa oppilaan aktiivisen, monipuolisen ja pitkäjännitteisen työskentelyn taiteen parissa. Oppimisympäristö antaa mahdollisuuksia oppia yksilöllisesti ja yhdessä toisten kanssa. Kuva- ja teatteritaiteella on tavoitteiden saavuttamista tukevat tilat ja välineet.

3.1.1 Kuva- ja teatteritaiteen paikalliset oppimisympäristöt

Kuvataiteen opetuksen toteuttaminen

Loimaan kuvataidekoulu Kulta

Loimaan työväenopisto järjestää kuvataiteen perusopetusta Loimaan kuvataidekoulu Kullassa, Loimaan työväenopiston opetustiloissa, osoitteessa Ylistaronkatu 36. Opetustilat on varustettu kuvataiteen opetusta varten. Opetuksessa käytetään laadukkaita välineitä ja materiaaleja, jotka tukevat kuvataiteellista oppimista ja ilmaisua. Käyttöturvallisuus ja kestävä kehitys huomioidaan niin toiminnassa, välineissä kuin materiaaleissa.

Opetustilojen esteettömyys ja turvallisuus

Opetustiloissa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon turvallisuusnäkökulma. Riskitilanteita pyritään ennakoimaan ja etsimään turvallisia käytäntöjä vaaratilanteiden välttämiseksi. Henkilökunta on perehtynyt mahdolliseen vaara- ja poikkeustilanteissa toimimiseen. Opetushenkilöstölle järjestetään ensiapukoulutusta. Kuvataidekoulun opetustilat Ylistaronkadulla sijaitsevat rakennuksen pohjakerroksessa. Opetustilat eivät ole täysin esteettömät esim. pyörätuolissa istuvalle asiakkaalle.

Koulutiloissa järjestettävä opetus

Kuvataiteen perusopetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös haja-asutusalueiden kouluissa. Kouluissa toteutettavaan opetukseen sisältyy lukuvuosittain työskentelyä kuvataidekoulun opetustiloissa niissä menetelmissä ja työtavoissa, joita ei voida toteuttaa koulujen luokkatiloissa. Yläkouluikäisille suunnatut teemaopinnot suoritetaan kuvataidekoulun opetustiloissa Ylistaronkadulla.

Kuvataidekoulun toimintaa tuodaan esille kuvataidekoulun opetustiloissa ryhmien yhteisessä kevätnäyttelyssä. Koulujen opetuspisteissä oppilastöitä voidaan laittaa lukuvuoden aikana esille pienimuotoisemmin. Myös muissa julkisissa tiloissa - kirjasto, Loimaan Taidetalo, teatteri ja musiikkiopisto - voidaan tuoda esiin kuvataidekoulun toimintaa ja rikastuttaa osaltaan paikalliskulttuuria. Kuvataidekoulu julkaisee näyttelykoosteita myös verkossa, mikä mahdollistaa toimintaan tutustumisen laajemmin.

Muut yhteistyötahot

Kuvataiteen oppimisympäristöinä toimivat myös kuvataidekoulun lähiympäristö sekä paikallisia kulttuuripalveluita tarjoavat tahot kuten Loimaan Taidetalo, Alpo Jaakolan patsaspuisto ja Loimaan teatteri. Opintoretkiä kuvataiteen kulttuurikohteisiin tehdään mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on tarjota oppilaille kokemuksia taiteen ja taiteilijan autenttisesta ympäristöstä, visuaalisesta kulttuurista sekä taiteiden välisestä oppimisesta. Kuvataidekoulu tekee yhteistyötä myös muiden kuvataiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa.

Teatteritaiteen opetuksen toteuttaminen

Loimaan teatterikoulu LoiSTe

Loimaan työväenopisto järjestää teatteritaiteen perusopetusta Loimaan teatterikoulu LoiSTeessa, Loimaan teatterin tiloissa Vesikoski-talossa, osoitteessa Juvantie 11. Tilat ovat teatteritoimintaan rakennetut ja soveltuvat opetukseen erinomaisesti. Teatterissa on teatterisali, harjoitushuone, kahviotila, pienrekvisiittavarasto, maskeeraushuone, puvusto sekä lavasterakentamo. Teatteri on pääosin lasten ja nuorten käytössä.

Opetustilojen esteettömyys ja turvallisuus

Opetustiloissa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon turvallisuusnäkökulma. Riskitilanteita pyritään ennakoimaan ja etsimään turvallisia käytäntöjä vaaratilanteiden välttämiseksi. Henkilökunta on perehtynyt mahdolliseen vaara- ja poikkeustilanteissa toimimiseen. Opetushenkilöstölle järjestetään ensiapukoulutusta.

Teatteritiloihin on esteetön pääsy. Rakennuksessa on hissi. Teatteritilassa on esteetön wc ja tiloissa pystyy liikkumaan pyörätuolilla.

Muut oppimisympäristöt

Näytöksissä oppilaat kohtaavat yleisön, ja teatterissa olennainen vuorovaikutus esityksen äärellä syntyy. Esitykset voivat olla Loimaan teatterin tilojen lisäksi oppilaitoksissa tai muissa julkisissa tai yksityisissä sisä- tai ulkotiloissa. Teatterikoulu voi myös tehdä valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä lapsi- ja nuorisoteattereiden ja eri taiteenalojen oppilaitosten kanssa. Teatterikoulu tekee myös retkiä teatteriesityksiin ja osallistuu festivaaleille tai tapahtumiin.

Muut yhteistyötahot

Loimaan Seudun Teatteriyhdistys ry:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kaikki teatteritaiteen perusopetuksen oppilaat voivat lukukausimaksun maksettuaan saada kortin, jota Loimaan teatterin kassalla esittämällä on oikeutettu katsomaan teatteriesityksiä ilmaiseksi.

Loimaan työväenopiston alaisuudessa toimivien teatteritaiteen ja kuvataiteen perusopetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa on mahdollista hyödyntää taiteiden välistä yhteistyötä, joka tukee kummankin taiteenalan perusopetusta ja rikastuttaa oppilaiden kokemusta taiteesta.

Teatteritaiteen ryhmillä on kahdella tavalla tärkeä merkitys lasten taidekasvatukselle Loimaalla. Yhtäältä seudun lapset pääsevät toteuttamaan itseään teatteritaiteen parissa tekijöinä, toisaalta päiväkotilapset ja koululaiset voivat helposti tulla katsomaan lasten ja nuorten valmistamia esityksiä oman paikkakunnan teatteriin. Paikallisten yhteistyökumppaneiden lisäksi voidaan tarpeen tullen solmia yhteyksiä kumppaneihin kotimaassa tai ulkomailla sekä liittyä alan liittoihin.

3.2 Toimintakulttuuri

Kuvataidekoulun ja teatterikoulun toimintakulttuuri on avoin, kutsuva, innostava ja rohkaiseva. Oppilas saa onnistumisen kokemuksia. Myös mahdolliset epäonnistumiset ymmärretään ohjaavan keskustelun kautta kasvua ja oppimista tukeviksi. Oppilas oppii luottamaan omiin kykyihinsä. Toimintakulttuuri tarjoaa tilaisuuksia oppia yksilöllisesti ja yhdessä toisten kanssa. Toimintakulttuuri tarjoaa oppimisen näkymiä myös taiteenalarajojen yli. Opinnoissa oppilas saa kosketuksen taiteen moninaisuuteen.

Vuorovaikutus kuvataide- ja teatterikoulussa on yksilön huomioivaa, rakentavaa ja kunnioittavaa. Oppilas oppii ymmärtämään, että taiteessa ilmaisu on henkilökohtaista ja arvosidonnaista. Teatteriesitys puhuu tekijöidensä kautta yleisölleen elämän eri ilmiöistä. Kuvataiteen teos on aina yksilön henkilökohtainen näkemys, kannanotto tai tulkinta koetusta tai nähdystä. Kuva- ja teatteritaiteessa teos tai esitys voi ilmaista ja tuottaa iloa ja hyvää mieltä tai ottaa puheeksi vaikeankin aiheen. Kuva- ja teatteritaiteessa voidaan nostaa esiin erilaisia aiheita ja elämän ilmiöitä, teokset ja tuotokset voivat olla kantaaottavia ja yhteisöllisiä. Tavoitteena on, että taiteellinen toiminta on myönteistä, rohkaisevaa ja rakentavaa ja että se tuottaa merkityksiä niin tekijälle itselleen kuin taiteen vastaanottajalle.



Toiminnan kehittäminen

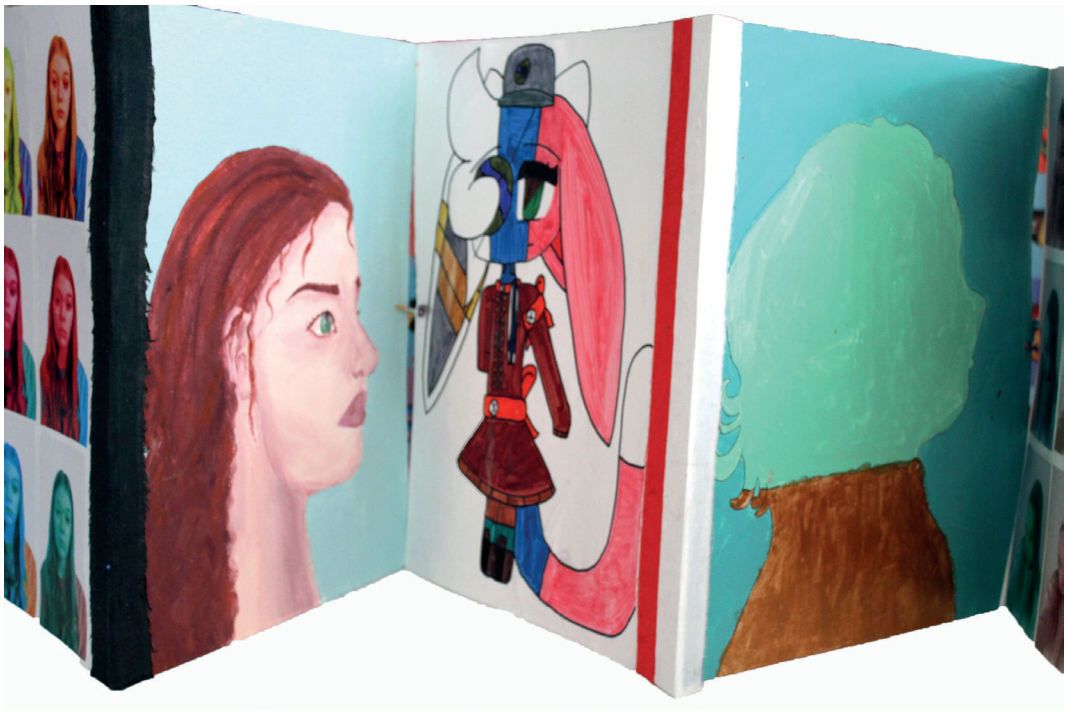
Kuva- ja teatterikoulun toimintakulttuuria kehitetään aktiivisesti. Kuulemme toimintaamme osallistuvia, seuraamme alan yleistä kehitystä ja muovaamme käytäntöjämme jatkuvasti vahvistamaan arvojemme ja tavoitteidemme mukaista toimintaa. Tärkeää on myös arjen käytäntöjen sujuva organisoiminen niin opetuksen suunnittelun, toteutuksen kuin arvioinnin osalta.

Loimaan kuvataide- ja teatterikoulun oppimista ja hyvinvointia vahvistava toimintakulttuuri ilmenee suunnitelmallisena ja tavoitteellisena toimintana, viihtyisinä ja oppimista tukevina opetustiloina, ajanmukaisina välineinä ja laitteina, turvallisena oppimisilmapiirinä sekä kestävän kehityksen huomioimisena kaikessa toiminnassa. Haja-asutusalueella myös opetuksen saavutettavuus ja esteettömyys ovat tärkeitä yhdenvertaisuutta edistäviä tekijöitä.

Toiminnasta tiedottaminen ja tekijänoikeudet

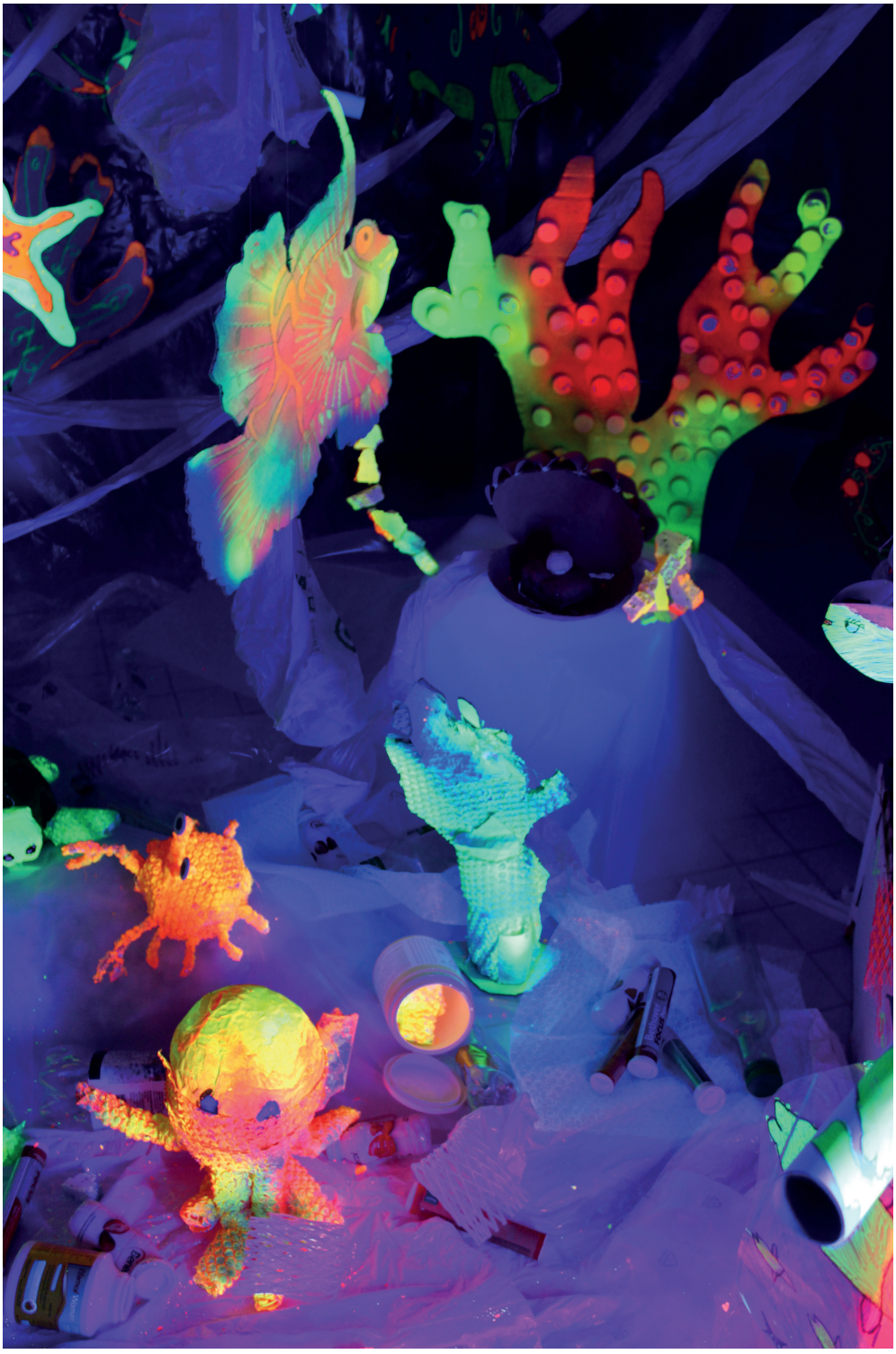
Loimaan kuvataide- ja teatterikoulun toiminta on avointa kaikille kiinnostuneille. Opetustarjonnasta tiedotetaan Loimaan työväenopiston opinto-ohjelmassa sekä Loimaan alakouluissa jaettavissa tiedotteissa. Toiminnasta saa tietoa myös Loimaan kaupungin verkkosivuilta, sosiaalisessa mediassa Instagramista, Loimaan Opistojen Facebook- sivuilta sekä Loimaan lehdessä olevista ilmoituksista.

Loimaan kuvataide- ja teatterikoulussa kunnioitetaan oppilaan tekijänoikeuksia, yksityisyyden suojaa ja sananvapautta. Oppilaiden huoltajilta pyydetään lupa lukuvuosittain toiminnassa syntyvien kuvien, teosten ja tuotosten kuvaamiseen sekä julkiseen esittämiseen näyttelyissä ja sosiaalisessa mediassa. Näyttelyt ja esitykset ovat keskeisiä vuorovaikutustapahtumia, joiden tavoitteena on vahvistaa osallisuutta. Oppilaiden töitä ja työskentelyä tuodaan esille myös sosiaalisessa mediassa.



4 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma opetuksen toteuttamisesta, yksilöllistetyistä tavoitteista ja työtavoista, jos hänellä on esimerkiksi oppimiseen liittyvän haasteen tai vamman takia vaikeuksia suorittaa opetussuunnitelmassa kuvattu oppimäärä. Yksilöllistämisen mahdollisuudesta tiedotetaan avoimesti oppilaille ja huoltajille.



5 OPPIMISEN ARVIOINTI

5.1 Arvioinnin yleiset periaatteet

Arviointi ohjaa oppimista ja tukee edistymistä; palaute ohjaa oppimista tavoitteita kohti. Monipuolisilla arviointikäytännöillä tuetaan oppilaan itsearviointivalmiuksien ja -taitojen kehittymistä. Arviointi on monipuolista, vuoropuheluun perustuvaa ja eettisesti kestävää.

5.2 Arviointi opintojen aikana

Opintojen aikana arviointi ja siihen perustuva ohjaus ovat läsnä säännöllisesti. Vuorovaikutteinen palaute vahvistaa oppilaiden osallisuutta. Arviointikäytännöt tukevat itsearviointi- ja vertaisarviointitaitojen kehittymistä. Oppilas oppii tekemään havaintoja omasta työskentelystään ja antamaan rakentavaa palautetta. Oppilas oppii vastaanottamaan palautetta.

Kannustava ja ohjaava palaute oppimisen aikana luo oppilaalle ymmärrystä omista kyvyistä ja mahdollisuuksista. Monipuolinen, myönteinen ja realistinen palaute edistää oppimista. Pedagogisessa vuorovaikutuksessa palaute on kaksisuuntaista: kaikki antavat ja vastaanottavat palautetta.

Lähtökohtana opintojen aikaisessa arvioinnissa ovat aina opetussuunnitelmaan perustuvat tavoitteet. Arviointi ei kohdistu oppilaaseen henkilönä, ei hänen arvoihinsa, asenteisiinsa tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiinsa. Oppilas saa säännöllisesti perusteltua ja konkreettista tietoa oppimisensa edistymisestä. Hän ymmärtää osaamisensa edistymisen ja ymmärtää oman työskentelyn merkityksen osaamisen kehittymisessä.

5.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen perustuu selvitykseen oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnistamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa menetellään edellä kuvatulla tavalla.

5.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Suoritettuaan yleisen oppimäärän yhteiset ja teemaopinnot oppilas saa yleisen oppimäärän päättötodistuksen. Kuva- ja teatteritaiteen päättötodistuspohjat liitteenä. Oppilaalla on oikeus saada myös osallistumistodistus siihen mennessä suorittamistaan taiteen perusopetuksen opinnoista.

6 OPPILAAKSI OTTAMINEN

Loimaan työväenopisto päättää kuvataide- ja teatterikoulun opetusjärjestelyistä ja oppilaaksi ottamisesta huomioiden opetukseen soveltuvat opetustilat ja muut opetuksen järjestämisen resurssit. Uusia kuva- ja teatteritaiteen opetusryhmiä alkaa noin joka toinen vuosi Loimaan työväenopiston resursseista riippuen.

Loimaan kuvataide- ja teatterikouluun oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä, tarvittaessa harkinnanvaraisesti keskustelemalla tai mikäli hakijoita on enemmän kuin voidaan ottaa, arpomalla.

Opintoihin voi ilmoittautua Loimaan työväenopiston sähköisessä ilmoittautumisjärjestelmässä www.opintopalvelut.fi/loimaa tai puhelimitse työväenopiston toimistoon. Opintoja jatkavat oppilaat ilmoittautuvat touko-elokuussa. Uusien oppilaiden ilmoittautuminen alkaa elokuussa. Opinnot voi aloittaa myös opetuskauden aikana, jos ryhmissä on vapaita oppilaspaikkoja. Uusia oppilaita ja heidän huoltajiaan informoidaan opintojen alkaessa kuvataide- ja teatterikoulun työtavoista sekä opintojen sisällöistä ja tavoitteista.

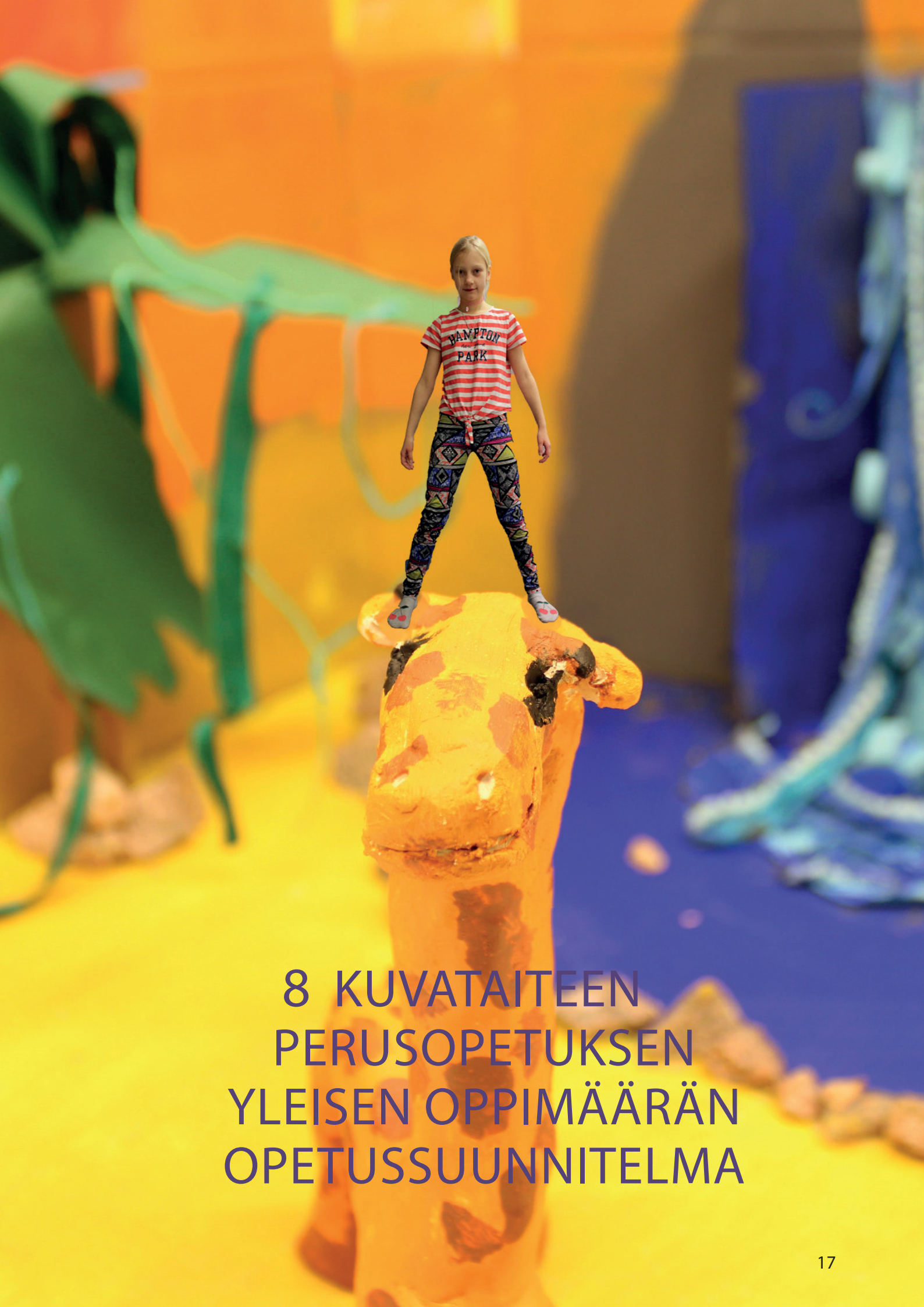


7 YHTEISTYÖ JA TOIMINNAN ARVIOINTI HUOLTAJIEN KANSSA

Kuvataidekoulun ja teatterikoulun toimintaperiaatteista tiedotetaan oppilaan huoltajille infokirjeellä lukuvuoden alussa. Yleisiä vanhempainiltoja järjestää tarpeen vaatiessa. Oppilaiden huoltajilla on mahdollisuus tulla tutustumaan koulujen opetustiloihin ja toimintaan. Huoltajia tiedotetaan aktiivisesti toimintaan liittyvistä asioista. Perhe ja ystävät toivotetaan tervetulleeksi näyttelyihin, esityksiin ja muihin tapahtumiin.

Kuvataide- ja teatterikoulu arvioi toimintaansa ja antamaansa opetusta säännöllisesti keräämällä palautetta oppilailta ja huoltajilta. Palautteen saaminen on tärkeää ja esille tulleisiin aiheisiin pyritään tarttumaan nopeasti. Avoin ja välitön keskinäinen vuorovaikutus mahdollistaa ehdotusten tekemisen ja toiminnan kehittämisen yhteisesti sopimalla. Huoltajat voivat tarvittaessa sopia oppilaan opettajan kanssa tapaamisen, mikäli on tarvetta pidempään keskustelutuokioon.





8 KUVATAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

8 KUVATAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Loimaan työväenopisto järjestää Loimaan kuvataidekoulu Kullassa yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta, jonka tavoitteena on tarjota lapsille ja nuorille mahdollisuuksia opiskella kuvataidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteidensa suuntaisesti. Opinnoissa tuetaan lapsen ja nuoren kasvua, itsetuntemuksen ja identiteetin rakentumista sekä kulttuurisen osaamisen kehittymistä kuvataiteen keinoin. Opinnoissa vahvistetaan taitoja toimia aktiivisena, luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät myös visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle.

Opetus rakentaa yhteyksiä oppilaan oman ilmaisun sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välille. Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin jatkuvaa muuntumista ja avoimia rajoja. Oppilas saa mahdollisuuksia syventyä hänelle merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Oppilaan kokemusmaailmaan kiinnittyvällä lähestymistavalla luodaan perustaa oivalluksia herättävälle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

Opintojen edetessä oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan kuvataidetta sekä muuta visuaalista kulttuuria eri näkökulmista. Opetuksessa innostetaan pohtimaan taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilaita kannustetaan käyttämään taiteen toimintatapoja yhteistyön, vuorovaikutuksen, osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä. Opetuksella edistetään oppilaan taidesuhteen kehittymistä ja luodaan perusta elinikäiselle taiteen harrastamiselle.

8.1 Työtavat Loimaan kuvataidekoulu Kullassa

Kuvataiteen perusopintojen tavoitteena on, että oppilas saa ilmaista ja kehittää itseään monipuolisesti sekä nauttia kuvallisesta työskentelystä. Kokemuksellisessa oppimisessa erilaiset työskentelytavat, sisällöt ja oppimisympäristöt rakentavat oppilaan suhdetta omaan elämismaailmaan. Henkilökohtaisen kokemuksen ja taidesuhteen muotoutumisen kautta oppilas oppii ymmärtämään ja arvostamaan visuaalista kulttuuria ja elinympäristöään laajemmin.

Kuvataiteessa opitaan ja työskennellään yksilöllisesti ja yhteisöllisesti. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista yhdessä toisten kanssa. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan ryhmän muita jäseniä, omaa ja toisten oppimisprosessia sekä oppimistuloksia. Keskeinen osa oppimisprosessia on oppimista edistävä vuorovaikutteinen palaute, jolla vahvistetaan oppilaiden motivaatiota, itsetuntoa ja luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa.

Opetuksessa käytetään erilaisia teknologioita ja mediavälineitä. Erilaisilla työtavoilla mahdollistetaan kuvataiteen monipuolisiin materiaaleihin ja ilmaisun keinoihin tutustuminen. Kuvataiteessa oppimisprosessi on yhtä tärkeä kuin siinä syntyvä tuote. Op-

pilaita kannustetaan rohkeaan kokeiluun ja luoviin ratkaisuihin sekä tunnistamaan ja ilmaisemaan aktiivisesti omia kiinnostuksen kohteitaan ja tavoitteitaan yksilöllisen kehityksen ja motivaation tukemiseksi. Luovassa oppimisprosessissa on lupa kokeilla, improvisoida ja epäonnistua. Työskentelyssä tuetaan oppilaiden herkkyyden, eläytymiskyvyn ja luovuuden kehittymistä.

Kognitiivinen oppimisprosessi

Kuvataiteen oppimisprosessissa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimistyylit ja kehitysvaiheet. Kasvun myötä oppilas kiinnostuu ja kokee mielekkääksi erilaiset kuvataiteeseen soveltuvat työskentelytavat sekä sisällöt. Aluksi mielikuvitus ja leikki ovat luontaisia lähestymistapoja. Taitojen karttuessa oppilas haluaa tarkastella sekä tutkia todellisuutta konkreettisemmin. Tätä lapsen luontaista kehitystä ja heräävää kiinnostusta tuetaan opetuksessa tarjoamalla ikäryhmiä motivoivia opetussisältöjä ja työskentelytapoja. Opintojen edetessä työskentelyssä painottuu pitkäjänteinen harjoittelu sekä taitojen syventäminen. Oppilas voi syventyä hänelle merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Luovaa ajattelua ja ongelmanratkaisutaitoja harjoitellaan läpi opintojen.

Kuvataideopetuksen integraatio

Oppimisprosessiin sekä yksittäiseen tehtävään integroidaan monenlaisia tavoitteita ja sisältöjä. Kuvataiteen keskeisiä sisältöjä ovat; kuvailmaisun ja kuvallinen ajattelun kehittyminen, taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen, ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu sekä media ja kuvaviestintä. Samassa tehtävässä voidaan opetella useampaa kuvataiteen keskeistä sisältöä; kuvanlukutaitoa (taidehistoria), kestävää kehitystä (välinehuolto ja materiaalien käyttö), osallisuutta (ryhmätyötaitoja) ja kuvan kielioppia (värioppia ja sommittelua) jne.

Kuvataide integroituu luontevasti muihin taiteenaloihin kuten teatteritaiteeseen, musiikkiin tai sanataiteeseen. Opetus rakentaa yhteyksiä myös taiteen ja tieteen välille. Opinnoissa tuetaan oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä. Hankitaan tietoa eri muodoissa, tehdään oivalluksia, keksitään ideoita ja ratkotaan ongelmia.

Taiteessa on mahdollista työskennellä erilaisissa oppimisympäristöissä, monenlaisten ilmiöiden parissa sekä käsitellä ja ottaa kantaa arvosidonnaisiin kysymyksiin; niin sosiaalisiin, eettisiin, ekologisiin, kulttuurisiin kuin sukupuolta koskeviin aiheisiin. Opintojen tavoitteena onkin tukea oppilaan kriittisen ajattelun ja maailmankuvan kehittymistä; taitoa suhtautua elämään ja sen ilmiöihin avoimesti ja vastuullisesti. Kuvataiteen avulla voimme tarkastella millainen on hyvä ympäristö niin ihmiselle kuin muille elollisille olennoille. Opettelemme toimimaan vastuullisesti ja tekemään valintoja kestävän kehityksen mukaisesti.

Kuvataiteen yhteisissä opinnoissa valitaan jokaiselle opintovuodelle erilainen teema. Teema vahvistaa ja sitoo oppimistehtäviä ja sisältöjä toisiinsa koko lukuvuoden osalta. Teema luo lukuvuoteen yhteisen juonen tai polun, joka rikastuttaa ja syventää erilaisia tehtäviä, työskentelytapoja ja oppimistavoitteita. Teema auttaa opettajaa ja oppilaita lukuvuoden yhteisessä suunnittelussa sekä laajempien oppimistavoitteiden sisäistämisessä.

Positiivinen pedagogiikka

Positiivinen pedagogiikka tukee oppilaan oppimistaitojen kehittymistä sekä vahvistaa osallisuutta ja taitoa vaikuttaa; kokemusta kyvykkyydestä, henkilökohtaisesta kasvusta ja sosiaalisten taitojen vahvistumisen tuomasta hyvinvoinnista. Luonteenvahvuuksia, jotka luontevasti kehittyvät ja tukevat kuvataiteen oppimisprosessia sekä tavoitteissa edistymistä ovat luovuus, oppimisen ilo, kauneuden taju, uteliaisuus, innostus, rohkeus ja sinnikkyys. Sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä tukevat puolestaan ystävällisyys ja ryhmätyötaidot, joissa harjaannutaan työskentelemällä yhteisissä tehtävissä ja opetuksen vuorovaikutustilanteissa. Näiden luonteenvahvuuksien kehittymistä vahvistetaan ja havainnoidaan sekä visuaalisesti että sanallisesti opintojen edetessä.

Yksilöllinen oppiminen

Kuvataidekoulun oppilaaksi voi hakeutua jokainen kuvallisesta ilmaisusta kiinnostunut lapsi tai nuori. Oppilaiden kuvalliset taipumukset ja taidot voivat siten olla hyvin erilaisia. Myös opinnoissa ja vuorovaikutustaidoissa edistyminen vaihtelee. Haja-asutusalueiden opetusryhmien luonnetta leimaa oppilaiden varsin suuri ikäero. Ryhmiin otetaan vapaille oppilaspaikoille uusia oppilaita lukuvuosittain. Nämä tekijät luovat haasteita ja edellyttävät joustavuutta opetuksen sisältöjen sekä tavoitteiden suunnitteluun opintoryhmittäin. Erilaisten oppilaiden ja oppijoiden motivaatiota pyritäänkin ylläpitämään opintojen edetessä tarjoamalla monipuolisia opetussisältöjä ja vaihtoehtoisia työtapoja. Tarvittaessa sisältöjä ja tavoitteita voidaan yksilöllistää ja rakentaa yksilöllisiä oppimispolkuja.



9 OPPIMISEN ARVIOINTI LOIMAAN KUVATAIDEKOULU KULLASSA

Kuvataiteen opinnoissa harjoitellaan ja vahvistetaan oppilaiden osallisuutta, aktiivista pedagogista vuorovaikutusta sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja erilaisilla menetelmillä ja välineillä. Opettajilla on tukenaan Arvioinnin työkalupakki, joka sisältää opintokokonaisuuksien arviointiin liittyvää oheismateriaalia ja työvälineitä, joiden tarkoituksena on edistää oppilaan tavoitteenasettelua sekä tietojen ja taitojen kehittymistä. Oppilaita osallistava vuorovaikutus auttaa myös opettajaa saamaan pedagogista tietoa opetustilanteiden ohjaamiseksi sekä yksilöllisten että yhteisten tavoitteiden asettamiseksi.

Itsearviointi ja vertaisarviointi

Oppilasta ohjataan tunnistamaan ja tiedostamaan omaa oppimistaan itsearviointitaitoja kehittämällä. Opintojen edetessä oppilas harjaantuu havainnoimaan omaa oppimisprosessiaan ja tulee tietoisemmaksi omasta oppimisestaan. Oppilas vahvistuu itseohjautuvuudessa, tunnistaa vahvuuksiaan sekä oppii asettamaan henkilökohtaisia tavoitteita oppimiselleen.

Kuvataiteessa oppiminen on myös yhteisöllistä. Arvioinnin kohteena on siten myös koko ryhmän toiminta. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa vertaispalautetta toisilleen. Vertaispalautteen tavoitteena on vahvistaa oppilaiden sitoutumista asetettuihin oppimistavoitteisiin sekä kantamaan vastuuta niin omasta kuin muiden oppimisesta ja työskentelystä.

Kuvataiteen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin.

Kuvataiteen yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta kuvataiteen perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalla arvioinnilla ja muulla palautteella vahvistetaan oppilaan kuvallista ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen

Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppilasta laajentamaan ja vahvistamaan yhteisissä opinnoissa hankittuja taitoja. Jatkuvalla arvioinnilla ja muulla palautteella kehitetään oppilaan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

10 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

10.1 Opintojen laajuus

Kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 oppituntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 oppituntia ja teemaopintojen 200 oppituntia. Laskennallisen laajuuden mukainen oppitunti on 45 minuuttia. Yhteisiä opintoja edeltävän varhaisiän kuvataidekasvatuksen järjestämisestä ja laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määritettyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Koulutuksen järjestäjä turvaa opintonsa aloittaneelle oppilaalle mahdollisuuden kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän suorittamiseen. Opetuksen järjestämisessä sekä opintosuorituksia laskettaessa pyritään joustavuuteen niin, että opintoihin osallistuvan oppilaan ikä, aiemmin hankitut taiteenalan tiedot ja taidot otetaan huomioon. Oppilas voi osallistua yhteisiin ja teemaopintoihin laajemmin kuin laskennallisen tuntimäärän verran.

10.2 Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän kuvataiteen perusopinnot muodostuvat yhteisistä perusopinnoista ja syventävistä teemaopinnoista sekä varhaisiän opinnoista.

Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnot antavat valmiuksia aloittaa varsinaiset kuvataiteen perusopinnot. Varhaisiän opintosuorituksia ei lueta mukaan yleisen oppimäärän laskennallisiin tuntimääriin. Yhteisten opintojen aloittaminen ei edellytä varhaisiän opintoihin osallistumista.

Loimaan kuvataidekoulussa järjestetään varhaisiän opintoja 6–8-vuotiaille. Varhaisiän opintoryhmiä alkaa joka vuosi/joka toinen lukuvuosi, riippuen ilmoittautuneiden määrästä. Kouluissa varhaisiän opintoja on tarjolla joka toinen lukuvuosi ja ne alkavat, mikäli ilmoittautuneita on riittävästi. Varhaisiän opintoihin voi osallistua 1–2 lukuvuotta.

VARHAISIÄN OPINNOT	opinto-vuosi	oppitunnit/ viikko	oppitunnit/ opintovuosi
	1 ja 2	1,33	28

Yhteiset opinnot

Yhteisten opintojen tavoitteena on kuvataiteen perustaitojen hankkiminen. Loimaan kuvataidekoulussa opetussuunnitelman mukaiset yhteiset opinnot voi suorittaa kuudessa vuodessa.

Yhteiset opinnot aloitetaan yleensä seitsemänvuotiaana. Kokonaisuuden laajuus on 300 oppituntia.

Yhteisten opintojen uusia, ensimmäisen opintovuoden ryhmiä alkaa kuvataidekoulussa kysynnän mukaan joka lukuvuosi/joka toinen lukuvuosi. Haja-asutusalueiden kouluissa järjestettävässä opetuksessa ensimmäisen opintovuoden ryhmiä käynnistyy joka toinen lukuvuosi, mikäli ilmoittautuneita on riittävästi. Opetusryhmiä järjestetään eri opetuspaikoissa lukuvuosittain oppilaiden ikäryhmät sekä oppilasmäärät huomioiden, kuitenkin niin, että oppilailla on mahdollisuus edetä opinnoissaan.

YHTEISET OPINNOT	opinto-vuosi	oppitunnit /viikko	oppitunnit/ opintovuosi
	1	1,33	28
	2	2	54
	3	2	54
	4	2	54
	5	2(3)	55
	6	2(3)	55
		Oppitunnit yhteensä	**300**

Teemaopinnot

Teemaopintojen tavoitteena on kuvataiteen yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen ja tietojen laajentaminen. Loimaan kuvataidekoulussa teemaopinnot voi aloittaa noin 12-vuotiaana. Teemaopinnot suoritetaan Ylistaronkadulla kuvataidekoulun omissa opetustiloissa, joissa on mahdollista työskennellä kuvataiteen eri menetelmillä pitkäjänteisesti ja oppilaan toiveita huomioiden. Teemaopinnot suoritetaan työpajamaisina opintokokonaisuuksina. Työpajoja toteutetaan lukuvuosittain oppilaiden kiinnostuksen sekä osallistujamäärien mukaan.

Teemaopinnot ovat laajuudeltaan 200 oppituntia ja ne voi suorittaa 2–3 lukuvuodessa. Teemaopintojen lukuvuoden pituutta sekä opetuskertojen määrää on mahdollista muuttaa työpajakokonaisuuksien mukaan.

TEEMA-OPINNOT	opinto-vuosi	oppitunnit /viikko	oppitunnit/ opintovuosi
	1	3	90 + 10
	2	3	90 + 10
		Oppitunnit yhteensä	**200**

Opintosuoritukset yhteisissä ja teemaopinnoissa

Kuvataidekoulussa opetus koostuu oppitunneista, itsenäisestä työskentelystä (kotitehtävät, taidenäyttelyvierailut) sekä täydentävistä opinnoista. Kuvataidekoulu määrittää lukuvuosittain kontaktiopetuksen ja etäopetuksen/itsenäisen työskentelyn määrän. Täydentäviä opintoja ovat esimerkiksi kuvataidekoulun järjestämät avoimet lyhytkurssit. Niihin osallistumalla oppilas voi korvata puuttuvia opintosuorituksia. Lyhytkursseilla oppilas voi myös syventää osaamistaan häntä kiinnostavista tekniikoista opintoja laajemmin. Lukuvuosi voi sisältää myös eri ikäryhmille yhteisiä taideprojekteja, opintoretkiä tai muita vuosittain tarjolla olevia opintojen suoritusmahdollisuuksia. Kuvataidekoulu voi järjestää myös integroitua opetusta eri taiteenalojen välillä esimerkiksi kuvataiteen ja teatteritaiteen opetuksessa. Niihin osallistumalla voi kerryttää opintosuorituksia.

Kuvataiteen yleisen oppimäärän opinnot voi suorittaa 8–9-vuodessa. Jos oppilas aloittaa opinnot myöhemmin kuin 7–9-vuotiaana, hän aloittaa ikäänsä vastaavassa ryhmässä. Saadakseen päättötodistuksen oppilas voi korvata puuttuvia opintosuorituksia omaehtoisella työskentelyllä tai kuvataidekoulun täydentävillä opinnoilla. Opettaja ja oppilas määrittelevät yhdessä suoritusta täydentävät tehtävät. Tehtävien määrittelyssä huomioidaan oppilaalta puuttuvan suorituksen sisältö ja tavoitteet sekä oppilaan kiinnostuksen kohteet ja omat tavoitteet. Oppilas arvioi tavoitteidensa toteutumista. Opettaja hyväksyy suoritukset ja antaa tehtävistä palautteen.

Oppimäärän yksilöllistäminen

Kuvataidekoulun opetukseen on mahdollista osallistua henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaan, mikäli oppilas tarvitsee yksilöllisen opintopolun suunnittelua ja toteutusta. Huoltajalle annetaan tietoa mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää. Henkilökohtainen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan, hänen huoltajiensa sekä opetusta antavan opettajan ja oppilaitoksen opetuksesta vastaavan henkilön kanssa. Opintojen yksilöllistäminen dokumentoidaan koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa mm. tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamisen ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Suunnitelmassa huomioidaan opetusjärjestelyissä tarvittavat tukitoimet, esimerkiksi henkilökohtainen avustaja tai opetustilan esteettömyys, erityiset välineet tai kalusteet. Yksilöllistäminen pyritään toteuttamaan niin, että oppilas voi kehittää taitojaan ja edistyä opinnoissaan omista lähtökohdistaan.



11 KUVATAITEEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN PAIKALLISET OPINTOKOKONAISUUDET

11.1 Varhaisiän kuvataidekasvatus

Työskentelytavat, tavoitteet ja sisällöt

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen tavoitteena on tarjota lapselle mahdollisuus tutustua kuvataiteen värikkääseen maailmaan leikinomaisesti, luovasti ja turvallisesti. Opinnot vahvistavat oppilaan perustaitoja aloittaa varsinaiset kuvataiteen opinnot kuvataidekoulussa.

Tavoitteet

Oppilas

- kokee ryhmän ilmapiirin turvalliseksi ja innostavaksi
- uskaltaa tuoda omaa kokemustaan rohkeasti esiin kuvallisessa työskentelyssä ja vuorovaikutuksessa, mikä vahvistaa oppilaan myönteistä minäkäsitystä
- harjaantuu toimimaan ryhmässä muut huomioiden ja vastuullisesti työskennellen: kuuntelee ja noudattaa annettuja ohjeita, odottaa omaa vuoroaan, ottaa muut huomioon, vastaa oman työpisteensä siivoamisesta ja opettelee huolehtimaan yhteisistä välineistä
- kehittää motorisia- sekä ilmaisutaitojaan työskennellessään kuvataiteen perustyötavoilla, välineillä ja menetelmillä
- tulee tietoiseksi sekä pyrkii harjoittamaan kuvataiteen työskentelyyn liittyviä luonteenvahvuuksia mm. luovuutta, sinnikkyyttä ja uteliaisuutta
- tutustuu kuvataiteen/kuvien maailmaan ja opettelee sanallistamaan havaintojaan nähdystä, koetusta ja kuvitellusta
- omaksuu kuvallisen kielen alkeita ja opettelee kertomaan omista kuvistaan sekä katselemaan toisten kuvia ja arvostamaan heidän kokemustaan.

Sisällöt

- yhteisten pelisääntöjen kuvittaminen ja kirjaaminen oppimistilaan
- yhteishengen luominen tutustumis- ja ryhmäytymisharjoitteilla, joissa käytetään kuvallista ilmaisua välineenä
- ryhmätyö(t), jossa rakennetaan yhteinen kokonaisuus
- sadut, omat tarinat ja mielikuvitus työskentelyn lähtökohtana
- käytetään aisteja ja mielikuvitusta inspiroivia sekä luovaan ilmaisuun rohkaisevia työtapoja ja materiaaleja esim. massat, kierrätys- ja luonnonmateriaalit
- tutustutaan kuvataiteen perusmenetelmiin ja välineisiin; piirtäminen, maalaaminen ja kolmiulotteinen työskentely, jotka vahvistavat oppilaan motorisia taitoja ja hahmotuskykyä.

- moniaistiset, tutkivat ja kokeilevat työskentelytavat sekä työn tulosten tarkastelu inspiroivat luovaa ajattelua
- työskentelytavoissa opetellaan kestävän kehityksen perustaitoja esim. lajittelu, materiaalien tarkoituksenmukainen käyttö
- tehtäviä ja työtapoja, joiden avulla opetellaan keskittymistä ja pitkäjänteisyyttä esim. työn viimeistelyn opettelua
- työskentelyn tuloksia sanoitetaan ja tarkastellaan yhdessä; keskustellaan omista ja yhteisistä kuvista, opetellaan kuuntelemaan toisia sekä arvostamaan erilaisia kokemuksia ja mielipiteitä
- tutustutaan kuvataiteeseen monipuolisessa 'kuvakylvyssä'.
  Opetellaan tarkastelemaan sekä keskustelemaan kuvista, niiden herättämistä mielikuvista, tunnelmista ja kysymyksistä.

Palaute ja arviointi

Oppimista ohjaa opettajan sanallinen palaute sekä yhteinen arviointi, jonka tavoitteena on tukea kuvataidekasvatuksen perustaitojen kehittymistä ja oppimistavoitteiden sisäistämistä. Opettaja ja oppilaat tarkastelevat ja pohtivat yhdessä lukuvuoden kuluessa, kuinka edistytään keskeisissä tiedoissa, taidoissa ja asenteissa. Kerrataan ja saavutetaan yhdessä uusia tavoitteita, joista voidaan tehdä luokkaan muistamista edistäviä kuvia.

Tehtävän valmistuessa tuloksia tarkastellaan ohjatusti yhdessä. Pohditaan mistä nautin, missä onnistuin, mitä opin tässä tehtävässä ja missä haluaisin kehittyä? Lukuvuosi huipentuu kevätnäyttelyyn, joka rakennetaan yhdessä. Näyttelyn rakentaminen ja työskentelyn tulosten tarkastelu vahvistavat oppilaiden osallisuutta.



11.2 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Kuvataiteen perusopetuksen yhteiset opinnot sisältävät opintovuodet 1–6, joiden aikana oppilas tutustuu kuvan tekemisen perustaitoihin ja tietoihin sekä kuvataiteeseen taidemuotona. Kuvataiteen keskeisiä sisältöjä ovat; kuvailmaisun ja kuvallisen ajattelun kehittyminen, taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen, ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu sekä media ja kuvaviestintä. Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 oppituntia. Opinnot voi aloittaa noin 7-vuotiaana.

11.2.1 Kuvataiteen yhteisten opintojen tavoitteet

(Opintojen tavoitteet taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteista)

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilaan taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun kautta
- kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla
- innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin, taiteiden välisiin työskentelytapoihin sekä hänelle merkitykselliseen taiteeseen.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta
- ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmista
- kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan tulkintojaan ja keskustelemaan niistä
- innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja
- rohkaista oppilasta tarkastelemaan omassa kuvailmaisussa ja toiminnassa ilmeneviä arvoja
- ohjata oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen
- kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin.

11.2.2 Kuvataiteen yhteisten opintojen sisällöt

Opintojen aikana oppilas tutustuu kuvataiteen perustaitoihin ja -tietoihin. Opinnoissa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Opinnot etenevät tasolta toiselle tietojen ja taitojen kehittyessä. Neljä keskeistä opetuksen sisällöllistä osa-aluetta ovat:

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

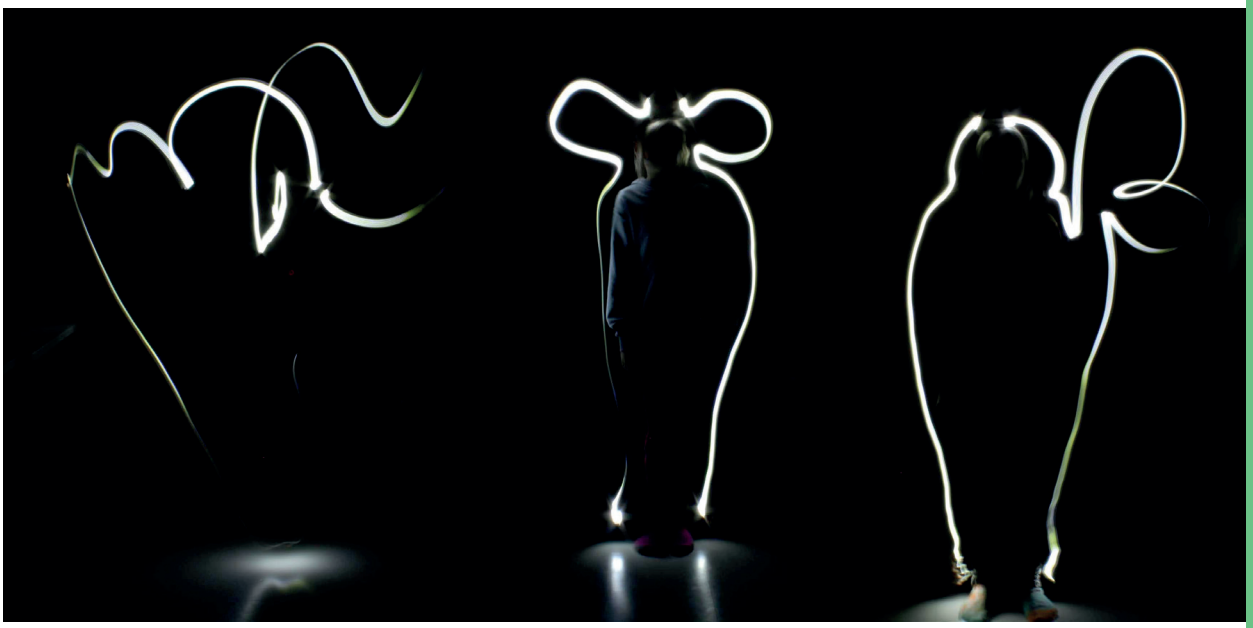
Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

11.2.3 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet opintovuosissa 1-6

Opintovuodet 1–2 ja 3–4 johdattavat kuvataiteen peruskäsitteisiin ja työskentelytapoihin. Opinnoissa painottuvat vuorovaikutustaidot, keskeisiin kuvataiteen työtapoihin ja menetelmiin tutustuminen, kuvan kieliopin harjoittelu sekä taiteen tekemisestä iloitseminen. Oppilas tarkastelee kuvien moninaista maailmaa historiasta nykypäivään sekä harjoittelee kuvien sisältämien viestin tulkintaa. Oppilaan omat valinnan ja vaikuttamisen mahdollisuudet lisääntyvät opintojen edetessä tietojen ja taitojen karttuessa. Oppilas harjoittelee asettamaan itselleen tavoitteita ja hänen tietoisuutensa omasta oppimisesta ja osaamisesta lisääntyy.

Opintovuodet 5–6 vahvistavat oppilaan pitkäjänteisiä sekä tavoitteellisia työskentelytaitoja. Opinnoissa painottuvat muotoilu, media, arkkitehtuuri sekä kuvaviestintätaitojen syventäminen. Oppilas vahvistaa taitojaan tunnistaa sekä ilmaista kuvataiteen sisältämiä ja ilmentämiä arvoja. Oppilaan taidekäsitys avartuu ja tietoisuus taiteen moninaisuudesta kasvaa. Opintojen myötä oppilaan elävä, omakohtainen taidesuhde syvenee. Oppilas opettelee itsearviointitaitoja sekä harjoittelee asettamaan oppimiselleen tavoitteita. Hän tunnistaa itselleen merkityksellisiä kuvataiteen menetelmiä, sisältöjä ja osaa valita teemaopintoihin siirtyessään sopivia työpajoja.



Opintovuodet 1 ja 2

Opintovuosien sisällöt ja työskentelytavat

Taidesuhde

Kuvataiteeseen tutustuminen aloitetaan leikinomaisesti, lapselle ominaisella tavalla hahmottaa ympäristöä, häntä kiinnostavia asioita, esineitä ja ilmiöitä havainnoiden sekä työskentelyn lähtökohtana käyttäen. Kokemuksellisessa oppimisessa aistit, tunteet ja eläytyminen vahvistavat oppimisen kokonaisvaltaisuutta, henkilökohtaisuutta ja syvyyttä. Lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistista suhdetta maailmaan vahvistetaan tutkivien ja kokeilevien työskentelytapojen kautta. Aistien ja kehon avulla opetellaan hahmottamaan mittoja, muotoja, liikettä ja rytmiä. Mielikuvitusta tehdään näkyväksi.

Opintojen alussa painotetaan ryhmäytymistä; työskentelytapojen omaksumista sekä turvallisen oppimisilmapiirin rakentamista yhdessä. Opetellaan taiteellisen työskentelyn luonnetta sekä tuetaan työskentelytaitojen oppimista tutustumalla vuorovaikutusta edistäviin positiivisiin luoneenvahvuuksiin. Harjoitellaan ohjeiden tarkkaavaista kuuntelua, sinnikkyyttä sekä toisten kannustamista ja empaattista huomioimista.

Visuaalinen lukutaito

Omien kuvien aiheita valitaan lapsen elämänpiiristä ja hänelle merkityksellisistä asioista kuten leluista ja harrastuksista. Tutut aiheet tuovat kuvanlukutaidon opetteluun helposti lähestyttävän alun. Omista kuvista on helppoa oivaltaa ja sanoittaa kuvien sisältämiä merkityssuhteita ja viestejä. Omia ja toisten kuvia tarkastelemalla ja kokemuksia jakamalla opetellaan ymmärtämään erilaisia mielipiteitä, ajatuksia ja kokemuksia. Kuvanlukutaidossa opetellaan samalla vuorovaikutustaitoja.

Kuvanlukutaitoa opetellaan myös tutustumalla omia kuvia laajempaan visuaaliseen kuvamaailmaan ympärillämme; erilaisiin teoksiin, ilmiöihin ja ympäristöihin. Katsomme ja kysymme ennakkoluulottomasti, millainen visuaalinen ympäristömme on, millaisia kuvia se sisältää, ajatuksia, tunteita ja kysymyksiä se meissä herättää. Mitä kuvataide on ja mitä kaikkea sillä voidaan ilmaista ja kertoa?

Lasta ympäröivään kuvakulttuuriin sisältyy monenlaisia kuvatyyppejä (uutiskuvia, mainoskuvia, valokuvia, sarjakuvia, kuvitus- ja opaskuvia jne.), joiden merkitystä ja ilmenemistä tarkastellaan yhdessä. Taideteoksiin tutustutaan mahdollisella museokäynnillä.

Tieto- ja viestintäteknologiaan tutustuminen aloitetaan dokumentoimalla työskentelyprosessia ja omia kuvia. Työskentelyn tuloksia voidaan jakaa sosiaaliseen mediaan. Samalla opetella somemaailman lainalaisuuksia.

Ympäristönlukutaito

Ympäristönlukutaitoa harjoitellaan työskentelemällä lähiympäristössä. Tutussa ympäristössä on turvallista tutkia ja seurata ilmiöitä. Lähiympäristö on myös luonteva kohde oivaltaa ympäristöön liittyviä arvoja ja niiden ilmenemistä käytännössä. Ympäristössä tarkastellaan kestävän kehityksen periaatteita sekä opetellaan ekologista ajattelua.

Rakennetun ympäristön lukutaitoja voi opetella vaikkapa opetustilojen viihtyisyyttä ja toimivuutta yhdessä tarkastellen ja siihen vaikuttaen.

Ympäristösuhdetta ja ympäristönlukutaitoa laajennetaan asteittain. Toisena opintovuotena tutkitaan lähiympäristössä ilmiöitä, jotka koskettavat niin lähellä kuin kaukana (vesi, sääilmiöt, vuodenajat ja avaruus). Näiden ilmiöiden esteettiseen havainnointiin ja tutkivaan lähestymistapaan yhdistetään ympäristösuhteen pohdintaa ja kriittistä ajattelua lokaalia laajemmin. Sääilmiöt ovat globaaleja, joki johtaa kotiseudulta toisaalle ja puhdas vesi on elämän elinehto.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Osallisuus ja vaikuttaminen tulevat tutuiksi työskentelyä ja toimintaa yhdessä suunnitellessa, pari- ja ryhmätehtävissä, oman toiminnan ja oppimisen havainnoinnissa, toisten huomioimisessa sekä arviointituokioissa. Pohditaan vastuullista ja turvallista toimintaa: opetellaan toimimaan kestävän kehityksen periaatteita huomioiden, kierrätetään sekä huolehditaan välineistä ja käytetään materiaaleja asianmukaisesti ja taloudellisesti.

Työskentelyn tuloksia laitetaan esille ja niitä tarkastellaan yhdessä. Kevätnäyttelyyn osallistuminen on tärkeä osallistava oppimistapahtuma ja lukuvuoden yhteisen matkan arvioinnin paikka.



Opintovuosien 1 ja 2 tavoitteet

Taidesuhde

Oppilas

- harjoittelee kuvailmaisun perustaitoja ja tekniikoita
- tutustuu monipuolisesti erilaisiin kuvallisen työskentelyn materiaaleihin ja välineisiin
- harjoittelee työskentelemään erilaisissa oppimisympäristöissä (luonto, luokkahuone, museo)
- ilmaisee itseään, kehittää kuvallisia taitojaan ja taidekäsitystään sekä vahvistaa itsetuntemustaan tavoitteellisessa ja henkilökohtaisia vahvuuksia tukevassa työskentelyssä
- harjoittelee keskittymistä ja työn sinnikästä loppuun saattamista.

Visuaalinen lukutaito

Oppilas

- harjoittelee katsomaan ja sanallistamaan omia kuviaan sekä kuuntelemaan toisten tulkintoja omistaan (Mikä omissa kuvissa on tärkeää ja mitä ne viestivät?)
- opettelee tarkastelemaan ja tutkimaan erilaisia (taide)kuvia ja visuaalisia ympäristöjä sekä havainnoimaan niiden välittämiä viestejä sekä kuvan kielioppia (värejä, muotoja jne.)
- opettelee sanallistamaan ja perustelemaan tulkintojaan kuvista, kertomaan kuvien herättämiä ajatuksia, tunteita sekä kuuntelemaan ja arvostamaan toisten kokemuksia.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Oppilas

- opettelee huomioimaan, kuuntelemaan ja kannustamaan toisia
- opettelee toimimaan ryhmässä yhteistä tehtävää tehden esim. työskentelemään pari- ja ryhmätehtävissä
- opettelee huolehtimaan välineistä ja työskentelytilan siisteydestä
- harjoittelee sanallistamaan omia toiveitaan, mielipiteitään ja kokemuksiaan
- opettelee toimimaan kestävän kehityksen ja kriittisen ajattelun periaatteita noudattaen
- rohkaistuu esittelemään työskentelynsä tuloksia ja laittamaan niitä esille
- harjoittelee havainnoimaan omaa toimintaansa oppimiselle asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

Palaute ja arviointi

Opintovuosi aloitetaan kuvataidekoulun toimintaperiaatteisiin tutustumalla. Keskustellaan lukuvuoden tavoitteista ja pohditaan yhdessä työskentelytapoja, jotka edistävät tavoitteiden saavuttamista. Turvallista ja oppimista tukevaa oppimisilmapiiriä lähdetään rakentamaan yhdessä erilaisilla harjoitteilla ja menetelmillä.

Tutustutaan myös arviointiin. Miten ja milloin arvioidaan ja mihin arvioinnilla pyritään? Arviointia lähdetään opettelemaan luontevasti ja turvallisesti yhdessä. Tärkeää on opetella kaikessa toiminnassa kunnioittavan ja kannustavan kulttuurin rakentumista.

Oppimistehtävien yhteinen arviointi

Yksittäisessä tehtävänannossa ja työskentelyprosessin alkaessa kuvallista ajattelua sekä työskentelyn tavoitteita viritetään yhteisellä keskustelulla. Tarkastellaan yhdessä konkreettisia oppimistavoitteita, jotka oppilas kykenee sisäistämään ja toteuttamaan. Pohditaan yhdessä sitä, miten niihin voi päästä. Oppilas harjoittelee myös henkilökohtaisten tavoitteiden asettamista omalle työskentelylleen. Työskentelyprosessin aikana opettaja tukee ja ohjaa oppilaita antamalla tavoitteita kirkastavaa ja kannustavaa palautetta.

Työskentelyprosessin lopuksi käydään yhteinen arviointikeskustelu, jossa opettaja palauttaa mieleen työskentelyn tavoitteet. Tarkastellaan tehtävän tuloksia ja oppimiselle asetettuja tavoitteita ja sitä, miten niihin on päästy. Tarkastellaan värinkäyttöä, ilmaisua, materiaalien käyttöä, kuvan peruselementtejä ja sommittelua jne. Tarkastellaan myös työskentelytapoja ja toisten huomioimista. Arviointikeskustelun tavoitteena on harjoitella myös arviointitaitojen sisäistämistä.

Vertaisarviointi

Vertaisarviointia harjoitellaan oppimistilanteissa antamalla sanallista tai kuvallista positiivista palautetta toisille oppilaille. Ryhmätöissä ryhmät antavat vertaispalautetta toiselle ryhmälle tarkastelemalla työskentelyn päättyessä tehtävän tavoitteita ja niiden toteutumista.

Opintovuoden yhteenveto

Opintovuoden päättyessä tarkastellaan yhdessä työskentelyä ja tuloksia sekä tavoitteissa edistymistä. Missä koimme onnistumisia, missä haasteita? Kootaan ideoita ja ehdotuksia siitä, mitä voisimme seuraavana lukuvuonna kehittää ja parantaa tämän lukuvuoden kokemuksen perusteella.



Opintovuodet 3 ja 4

Opintovuosien sisällöt ja työskentelytavat

Taidesuhde

Kahden ensimmäisen opintovuoden aikana oppilas on saanut työkalupakkiinsa koko joukon kuvataiteen perustietoja ja -taitoja, joita kerrataan ja syvennetään yhdessä. Kuvallisia ilmaisutaitoja laajennetaan vahvistamalla väriopin sekä muodon kuvaamisen taitoja. Kuvataiteellisessa prosessissa harjoitellaan tavoitteellista ja pitkäjänteistä työskentelyä, opettelemalla työn suunnittelua, luonnostelua ja kaavan piirtämistä. Motoristen taitojen kehittyessä otetaan uusia materiaaleja ja tekniikoita haltuun. Työskentelyprosessiin sisältyy enemmän suunnitelmallisuutta sekä kuvan ja muodon ilmaisutaitojen opettelua.

Oppilaan suhde visuaaliseen ympäristöön on kehittynyt itsenäisemmäksi. Hänelle on muodostunut ympäristöön henkilökohtaisempi suhde. Visuaalista ympäristöä tarkastellaan nyt konkreettisemmin ja kriittisemmin. Tutkitaan tilaa, mittasuhteita, muotoja sekä harjoitellaan näiden kuvaamista kaksi- ja kolmiulotteisesti. Käytetään monipuolisesti erilaisia materiaaleja; kierrätys- ja luonnonmateriaaleja, savea.

Vuorovaikutus- ja teknologiataidoissa harjaannutaan tutustumalla animaation ja valokuvauksen ilmaisumahdollisuuksiin ja menetelmiin kokeilevasti. Kerrotaan omia tarinoita, käytetään omaa kuvaa työskentelyn lähtökohtana sekä yhdistetään kuviin erilaisia tekniikoita. Opetellaan tiedostamaan kuvan muokkaamiseen sisältyviä mahdollisuuksia; kuva voi ilmentää todellisuutta tai kuvaan voidaan luoda illuusio.

Omaa persoonaa ja identiteettiä pohditaan ja opetellaan ilmaisemaan niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Tarkastellaan kasvojen ja ruumiin mittasuhteita ja opetellaan niiden ilmaisua. Myös sisäisiä mielentiloja, tunnelmia ja tunteita hahmotellaan näkyväksi.

Medialukutaito

Median kuvasto ja viestit ovat vahvasti osallisena lapsen visuaalisessa ympäristössä muodostamassa ihanteita ja idoleita. Televisio, elokuvat, mainokset ja pelit tuottavat muoti-ilmiöitä ja supersankareita, jotka löytävät tiensä lapsen arkeen ja visuaaliseen ympäristöön erilaisina kuvina ja tuotteina. Nämä näkyvät myös oppilasta kiinnostavissa kuvissa sekä kuvallisessa ilmaisussa. Medialukutaidossa vahvistetaan oppilaan taitoja käyttää mediavälineitä työskentelyn tukena sekä tietoisuutta median taustalla vaikuttavista arvoista ja asenteista kuten kaupallisuudesta ja ihanteista.

Kuvanlukutaito

Kuvanlukutaitoa syvennetään käyttämällä erilaisia taidehistorian kuvia oppimateriaalina sekä kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Tarkastellaan renessanssi-ihmisen mittaa ja perspektiiviä. 1900-luvun ismien kautta tutustutaan taiteilijan sisäiseen maailmaan ja henkilökohtaisen kokemuksen ilmaisuun, taiteen symboliseen ulottuvuuteen.

Näiden oivaltamista ja ilmaisua harjoitellaan omissa kuvissa. Poptaide yhdistyy median kuvamaailmaan ja sopii hyvin idolien sekä ihanteiden tarkastelun ja kuvaamisen lähtökohdaksi.

Paikalliskulttuurin tuntemus ja kuvamaailmat avautuvat vierailulla paikalliseen taidemuseoon, jossa tutustutaan nykytaiteeseen sekä menneiden vuosisatojen teoksiin. Erilaisilla ryhmäharjoitteilla ja toiminnallisilla lähestymistavoilla taidekuvista avautuu uusia näkökulmia ja samalla opitaan syvällisempää kuvanlukutaitoa. Museovierailulla saadaan myös tietoa museoiden tehtävistä ja paikallisen museon toiminnasta.

Ympäristön lukutaito

Rakennetun ympäristön lukutaitoa opetellaan tarkastelemalla lähiympäristön rakennuksia, kulkuväyliä, reittejä, vesistöä. Tutkitaan karttoja ja opetellaan mittakaavan suurentamista ja pienentämistä. Havainnoidaan ympäristöä viihtymisen ja esteettisyyden näkökulmasta. Neljäntenä opintovuonna tutkitaan ihmisen ympäristösuhdetta kriittisemmin. Tarkastellaan ihmisen luontoa kuormittavaa sekä kestävän kehityksen huomioivaa toimintaa.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Tehtävien sisällöt haastavat oppilaita tutkimaan, ilmaisemaan sekä jakamaan sisäistä kokemustaan, omaa (kehon)kuvaansa ja ympäristöään kuvallisessa työskentelyssään. Samalla opetellaan omien ja toisten kuvien arvostavaa tarkastelua, joka vahvistaa identiteettiä ja rohkaisee henkilökohtaisen kokemuksen ja mielipiteiden esille tuomista ja jakamista.

Pari- ja ryhmätehtävissä harjaannutaan ottamaan huomioon erilaisia mielipiteitä sekä toimimaan yhteisen päämäärän ja tuloksen aikaansaamiseksi.

Oppilaat voivat ehdottaa lukuvuoteen omavalintaisen tehtävän, joissa he saavat toteuttaa henkilökohtaisia intressejään sekä harjoitella samalla tavoitteellista työskentelyä, mieluista teknistä taitoa jne.

Harjaannutaan edelleen vastuullisessa työskentelyssä: rakennetaan hyvää työskentelyilmapiiriä, opetellaan toimimaan kestävän kehityksen periaatteita huomioiden, kierrätetään sekä huolehditaan välineistä ja käytetään materiaaleja asianmukaisesti ja taloudellisesti.

Kevätnäyttelyä rakennetaan yhdessä lukuvuotta arvioiden.



Opintovuosien 3 ja 4 tavoitteet

Taidesuhde

Oppilas

- harjaantuu tekemään tarkempia havaintoja visuaalisesta ympäristöstään sekä harjoittelee havaintojensa ilmaisemista kaksi- ja kolmiulotteisessa työskentelyssä
- opettelee suunnitelmallisempaa ja pitkäjänteisempää kuvallista työskentelyä (harjoittelee luonnostelua, tekee suunnitelman, kuvakäsikirjoituksen, kaavan jne.)
- kehittää itsetuntemustaan ja ilmaisuaan tavoitteellisen kuvailmaisun kautta
- harjoittelee digitaalisten välineiden käyttöä kuvailmaisussa (valokuva, animaatio, kuvankäsittely).

Visuaalinen lukutaito

Oppilas

- opettelee kriittistä kuvanlukutaitoa esim. tarkastelemalla median kuvamaailmaa, kuvan todellisuutta ja illuusiota
- opettelee havainnoimaan lähiympäristöään laajemmin ja arvioimaan hyvää ympäristöä kriittisemmin
- tutustuu taidehistoriaan ja taidekuviin syvällisemmin ja käyttää niitä työskentelyn lähtökohtana
- työskentelee uusissa oppimisympäristöissä (museo) sekä tarkastelee visuaalista kulttuuria erilaisista näkökulmista (katsoja, taiteilija).

Osallisuus ja vaikuttaminen

Oppilas

- harjaantuu ilmaisemaan kokemuksiaan ja ottamaan kantaa taiteen keinoin sekä sanallistamaan omia ja toisten kuvia arvostavassa vuorovaikutuksessa
- tunnistaa omia taiteellisia intressejään, mielenkiinnon kohteita ja voi myös toteuttaa niitä kuvallisessa työskentelyssä
- opettelee työskentelemään pitkäjänteisesti ja vastuullisesti niin itsenäisesti kuin yhteisöllisesti
- opettelee asettamaan työskentelylleen tavoitteita sekä reflektoimaan toimintaansa tavoitteiden suuntaisesti.



Palaute ja arviointi

Opintovuosi aloitetaan kuvataidekoulun toimintaperiaatteita kertaamalla. Keskustellaan lukuvuoden uusista tavoitteista ja pohditaan yhdessä työskentelytapoja ja oppimisilmapiirin rakentumista, joka edistää tavoitteiden saavuttamista. Osallistutaan yhteisen toimintakulttuurin rakentumiseen erilaisilla menetelmillä.

Tutustutaan myös arvioinnin uusiin käytäntöihin. Miten ja milloin opintovuoden aikana arvioidaan ja mihin arvioinnilla pyritään? Arviointia opetellaan turvallisesti yhdessä, kunnioittavassa ja kannustavassa ilmapiirissä.

Oppimistehtävien yhteinen arviointi

Tehtävien oppimistavoitteita käsitellään yksilöllisemmin ja pohditaan niiden saavuttamisen edellytyksiä yhdessä. Oppimisprosessin aikana opettaja tukee oppilaiden työskentelyä antamalla ohjaavaa ja tavoitteita kirkastavaa sekä kannustavaa palautetta.

Tehtävän yhteisessä loppuarvioinnissa tarkastellaan tietoisemmin työskentelyprosessia ja sen tuloksia, joihin on tullut uusia, syvällisempiä tavoitteita. Tarkastellaan tehtävän tuloksia ja oppimiselle asetettuja tavoitteita ja sitä, miten niihin on päästy. Tarkastellaan myös työskentelytapoja ja toisten huomioimista. Arviointikeskustelun tavoitteena on harjoitella myös arviointitaitojen sisäistämistä.

Itsearviointi

Arvioinnin perustaidoissa on harjaannuttu kaksi lukuvuotta. Seuraavaksi keskitytään itsearviointitaitojen vahvistamiseen. Otetaan käyttöön työvihko, jota oppilas käyttää oppimisen ja itsearvioinnin harjoittelemisen tukena. Oppilas harjoittelee asettamaan työskentelylleen omia tavoitteita. Oppilas opettelee havainnoimaan ja sanallistamaan omaa työskentelyään sekä tarkastelemaan työskentelynsä tuloksia tietoisemmin.

Vertaisarviointi

Vertaisarviointitaidoissa harjaannutaan edelleen tehtävien ja ryhmätöiden tuloksia yhdessä tarkastellessa. Ryhmätöissä ryhmät antavat sanallista tai kirjallista vertaispalautetta toiselle ryhmälle tarkastelemalla tehtävän tavoitteita ja niiden toteutumista.

Opintovuoden yhteenveto

Opintovuoden päättyessä tarkastellaan yhdessä työskentelyä ja tuloksia sekä tavoitteissa edistymistä. Missä koimme onnistumisia, missä haasteita. Kootaan ideoita ja ehdotuksia siitä, mitä voisimme seuraavana lukuvuonna kehittää ja parantaa tämän lukuvuoden kokemuksen perusteella. Opettaja kokoaa oppilaiden tavoitteita ja toiveita tulevalle lukuvuodelle.

Opintovuodet 5 ja 6

Opintovuosien sisällöt ja työskentelytavat

Taidesuhde

Yhteisten opintojen tavoitteena on saada haltuun kuvallisen ilmaisun perustietoja ja -taitoja; värioppia, muodon ja tilan ilmaisutaitoja, kuvallisia tekniikoita, muotoilua, materiaalituntemusta. Opintovuosina 5 ja 6 sovelletaan jo opittuja taitoja sekä täydennetään osaamista. Taiteellisessa työskentelyssä vahvistetaan kuvallista ajattelua. Muotoilussa harjoitellaan suunnittelun ja funktionaalisen hahmottamisen taitoja. Opetellaan tunnistamaan itselle merkityksellisiä kuvataiteen sisältöjä ja tekniikoita sekä innoituksensa lähteitä. Harjaannutaan tekemään itsenäisiä ratkaisuja sekä valitsemaan itselleen sopivia työpajoja opintojen jatkuessa syventäviin teemaopintoihin. Tavoitteena on myös kehittyä pitäjänteisessä ja tavoitteellisessa työskentelyssä.

Työskentelytavoissa ja tehtävissä integroidaan keskeisiä sisältöalueita oppimisen syventämiseksi ja kirkastamiseksi. Muotoilutehtävissä opetellaan hyvän muotoilun kriteereitä. Tutustutaan muotoilun historiallisiin ja kansainvälisiin lähtökohtiin sekä suomalaisen muotoilun kehitykseen ja tähän päivään. Harjoitellaan tavoitteellisempaa esinesuunnittelua; funktionaalisen muodon ja esteettisen ilmaisun yhdistämistä keramiikassa tai muissa materiaaleissa. Arkkitehtuuriin perehdytään integroimalla tieteellistä ja esteettistä ajattelua. Hahmotellaan visuaalisesti tulevaisuuden ympäristöjä, ja pohditaan hyvän elämän arvojen ilmenemistä.

Erilaisia visuaalisia kuvia ja kulttuureita käytetään monipuolisesti työskentelyn lähtökohtana ja innoituksen lähteenä. Median, muodin ja pukuhistorian kuvia voi yhdistää tehtävään, jossa tutkitaan ulkoisen olemuksen avulla välitettäviä viestejä identiteetistä ja arvoista.

Teknologiaosaamista laajennetaan tutustumalla videokuvaukseen. Kuvaamista ja editointia harjoitellaan tehtävässä, joka tukee myös medialukutaitoa. Tehtävänä voi olla vaikkapa mainoksen suunnittelu ja kuvaaminen ryhmätyönä. Kuvankäsittelytaitoja sekä valokuvauksen perusteita syvennetään. Tutustutaan taidevalokuvaan ja dokumenttikuvaan sekä opetellaan kameran käyttötaitoja ja kuvaamista käytännössä.

Kuvanlukutaito

Kuvanlukutaidossa oppilasta ohjataan etsimään tietoa itsenäisesti. Visuaalinen globaali maailma avautuu internetin välityksellä, ja museoihin sekä gallerioihin voi tutustua virtuaalisesti. Median kuvamaailmasta etsitään omia mielenkiinnon kohteita, joita käytetään työskentelyn lähtökohtana. Yhdistetään taidekuvaa ja median kuvaa (esim. mainoskuva) ja tarkastellaan, mitä erilaisten kuvakulttuurien yhteensovittaminen tuo esiin.

Tutkitaan kuvien merkitystä kommunikoinnin välineenä mainos- ja uutiskuvissa. Arvioidaan kuvien sisältämiä viestejä kriittisesti. Tarkastellaan kuvia tekijän ja vastaanottajan näkökulmista sekä arvioidaan visuaalisten viestin luotettavuutta. Tavoitteena on oppia ymmärtämään kuvan merkitystä, voimaa ja valtaa viestinnän välineenä ja asenteiden sekä käyttäytymisen muokkaajana.

Opetellaan taitoja analysoida, arvottaa ja perustella meitä ympäröiviä visuaalisia viestejä. Globaali kuvakulttuuri elää ja tavoittaa meidät reaaliajassa. On tärkeää osata tulkita viestejä, ymmärtää viestien kulttuurisidonnaisuutta sekä osata perustella omansa. On myös tärkeää uskaltaa ilmaista omissa kuvissa merkitykselliseksi kokemiaan aiheita ja asioita. Kuvallinen työskentely ja ilmaisu vahvistavat identiteettiä ja niiden avulla voimme kysyä; keitä olemme, mistä tulemme ja mihin olemme menossa.

Visuaalista kulttuuria tarkastellaan erilaisista näkökulmista historiasta nykytaiteeseen. Tutkitaan kuvien käyttöyhteyksiä, aika- ja kulttuurisidonnaisuutta ja tarkoitusta. Tehdään taidekuvasta omaan aikaan ja paikkaan sidonnainen uudelleentulkinta. Tutkitaan visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista. Vieraillaan paikallisen taiteilijan työtilassa, tutustutaan taiteilijan työhön sekä kuullaan taiteen tekemisen merkityksistä.

Ympäristön lukutaito

Viides opintovuosi keskittyy tarkastelemaan hyvän ympäristön ja elämän kriteereitä sekä arvoja. Pohditaan vaihtoehtoisia ja kestävämpiä elämäntapoja sekä hahmotetaan visuaalisesti mahdollisia tulevaisuuksia. Millainen on tulevaisuuden ympäristö? Mitä siltä toivomme ja miten pystymme siihen vaikuttamaan?

Kuudes opintovuosi havainnoi hyvän ympäristön sekä kestävän kehityksen kriteereitä rakennetussa ympäristössä. Tutustutaan käsitteisiin esteetön ja yhdenvertaisuus sekä tarkastellaan rakennettua ympäristöä näillä kriteereillä.

Opintovuosien 5 ja 6 tavoitteet

Taidesuhde

Oppilas

- työskentelee tavoitteellisesti oppiakseen kuvallisen ilmaisun perustaitoja ja -tietoja
- opettelee kuvallisia ajattelutaitoja
- opettelee muotoilussa suunnittelun ja funktionaalisen muodon taitoja
- opettelee havainnoimaan visuaalisen kulttuurin arvosidonnaisuutta
- tunnistaa itselleen merkityksellisiä kuvataiteen sisältöjä, tekniikoita ja innoituksensa lähteitä sekä harjaantuu tekemään itsenäisiä ratkaisuja
- valitsee itselleen sopivia ja kiinnostavia työpajaopintoja.

Visuaalinen lukutaito

Oppilas

- harjaantuu käyttämään mediaa työskentelyn lähteenä
- tarkastelee visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmasta
- tutustuu taidehistoriaan monipuolisesti ja tekee taideteoksesta henkilökohtaisen tulkinnan
- tutustuu taiteidenvälisyyteen ja taiteen lajien vaikutusta toisiinsa.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Oppilas

- tutustuu käsitteisiin yhdenvertaisuus ja esteettömyys sekä harjoittelee havainnoimaan ja ottamaan kantaa näiden toteutumiseen lähiympäristössään
- harjaantuu tekemään itsenäisiä ratkaisuja sekä ilmaisemaan sisäisiä kokemuksiaan ja arvojaan visuaalisesti
- harjoittelee ilmaisemaan visuaalisesti hyvän ympäristön ja elämän kriteereitä
- opettelee ymmärtämään kuvan merkitystä, voimaa ja valtaa viestinnän välineenä ja asenteiden sekä käyttäytymisen muokkaajana.



Palaute ja arviointi

Opintovuoden alkaessa tutustutaan oppimistavoitteisiin, jotka muuttuvat syvällisemmiksi ja haastavat oppilaan kehittämään ajattelun taitoja, pitkäjänteisyyttä sekä itsekriittisyyttä. Pohditaan sitä millaisia työskentelytapoja ja työotetta tavoitteissa edistyminen edellyttää. Miten oppilaat voivat tukea toisiaan antamalla rakentavaa vertaispalautetta sekä ottamalla vastuuta turvallisen ja kannustavan toimintakulttuurin rakentumiseen oppimistilanteissa.

Oppimistehtävien yhteinen arviointi

Yksittäisen tehtävän ja työskentelyprosessin alkaessa käsitellään oppimistavoitteita yksilöllisemmin ja pohditaan niiden saavuttamisen edellytyksiä yhdessä. Oppimisprosessin aikana opettaja tukee oppilaiden työskentelyä antamalla ohjaavaa ja tavoitteita kirkastavaa sekä kannustavaa palautetta.

Arviointikeskustelussa tarkastellaan ja pohditaan yhdessä tehtävälle asetettuja omia ja yhteisiä oppimistavoitteita. Miten tehtävä on kehittänyt kykyäni hahmottaa ja ilmaista vaikkapa hyvää muotoa, värejä, aiheen sisältöä, arvoja jne?

Itsearviointi

Itsetuntemusta kehitetään oman oppimisen reflektoinnin kautta. Työvihkoon kirjataan omia oppimistavoitteita, pohditaan niitä yhdessä opettajan kanssa sekä arvioidaan niiden saavuttamista.

Vertaisarviointi

Työskentelyprosessin dokumentointia harjoitellaan yhteisissä ryhmätehtävissä ja opetellaan käyttämään sitä arvioinnin tukena. Oppimista ja sen tuloksia sanallistetaan yhdessä aiempaa enemmän ja syvällisemmin. Oppilaat harjoittelevat antamaan toisilleen vertaistukea sekä vastaanottamaan ja antamaan myös kriittistä palautetta. Ryhmätehtävissä annetaan vertaispalautetta toiselle ryhmälle.

Opettajan ja oppilaan yhteinen arviointi

Yhteisten opintojen päätteeksi oppilas ja opettaja käyvät yhteisen arviointikeskustelun, jossa tarkastellaan yhteisten opintojen oppimistavoitteita ja niiden saavuttamista. Oppilaan kanssa kartoitetaan hänen omia kiinnostuksen kohteitaan ja tavoitteitaan sekä suunnitellaan hänelle sopivia teemaopintojen työpajoja.

11.3 Kuvataiteen teemaopinnot

Teemaopintojen tavoitteina on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen ja soveltaminen. Oppilaan kuvallisen ajattelun- ja ilmaisutaitojen syventäminen sekä tietojen ja vaikutusmahdollisuuksien kehittäminen. Teemaopintojen laskennallinen laajuus on 200 oppituntia. Opinnot voi aloittaa noin 12-vuotiaana.

Teemaopintoihin voidaan sisällyttää yhteistyötä muiden taiteenalojen sekä kuva- ja mediataiteen asiantuntijoiden kanssa. Teemaopinnoissa laajennetaan kulttuurin tuntemusta vierailemalla museoissa ja muissa kulttuurikohteissa. Oppilaat voivat halutessaan osallistua paikallisiin ja/tai valtakunnallisiin nuorille suunnattuihin näyttelyihin osana opintojaan.

11.3.1 Kuvataiteen teemaopintojen tavoitteet
(taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteista)

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta taidekäsityksen kehittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- kannustaa oppilasta identiteettinsä pohdintaan erilaisia kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla
- tukea oppilasta osaamisensa kehittämisessä tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- rohkaista oppilasta käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvailmaisun taitojaan.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- vahvistaa oppilaan kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- kehittää oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata oppilasta laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- Tukea oppilasta hänen ilmaistessaan näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ohjata oppilasta ottamaan huomioon esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot itsenäisesti ja ryhmässä toimiessaan
- kannustaa oppilasta kehittämään kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin.

11.3.2 Kuvataiteen teemaopintojen sisällöt

(taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteista)

Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

11.3.3 Teemaopintojen paikalliset opintokokonaisuudet

Teemaopinnot suoritetaan työpajoissa, joissa oppilas voi perehtyä aiempaa laajemmin ja pitkäjänteisemmin häntä kiinnostaviin kuvataiteen menetelmiin ja sisältöihin. Oppilas voi valita vaihtoehtoisista työpajoista opintoja oman kiinnostuksensa ja taipumustensa mukaisesti. Oppilas suunnittelee työpajaopinnot yhdessä ohjaavan opettajan kanssa. Kuhunkin työpajaopintoon sisältyy sekä oppilaan omia että teemaopinnoille asetettuja tavoitteita, joiden toteutumista arvioidaan työpajajakson päättyessä.

Työpajat muodostetaan lukuvuosittain oppilaiden kiinnostuksen sekä osallistujamäärien mukaan. Työpajoissa pyritään hyödyntämään paikalliskulttuuria. Työpajakokonaisuuden tarkemmat sisällöt ja tavoitteet sekä laajuus määritellään lukuvuoden alussa opetukseen osallistuvien ikä ja taitotaso huomioiden. Teemaopintoihin voidaan sisällyttää myös monimuoto-opintoja. Työpajoissa voi opiskella eri-ikäisiä ja opintojen eri vaiheessa olevia oppilaita.

Teemaopintojen paikalliset työpajat

Portfoliotyöpaja

Teemaopintoihin sisältyy kaikille yhteinen opintoihin ohjaava aloitusjakso, jossa oppilas ottaa käyttöön opintojensa dokumentointia ja oppimisen arviointia varten sähköisen oppimispäiväkirjan eli portfolion. Portfolioon oppilas kokoaa erilaisissa työpajoissa syntyvät sisällöt ja tuotokset. Portfolioon dokumentoidaan ja reflektoidaan niin yksilö- kuin ryhmätöitä sanallisesti ja visuaalisesti. Portfolioon oppilas voi kerätä myös omavalintaista, työskentelyä tukevaa lähdemateriaalia, esimerkiksi luonnoksia, linkkejä ja sovelluksia sekä tallentaa ääntä, videoita ja kuvia.

Tavoitteet

Portfoliotyöskentelyssä opetellaan kuvataiteellisen prosessin ja siinä syntyvien tuotosten dokumentointia digitaalisesti. Opetellaan myös uusia teknologiataitoja sekä tekijänoikeuksiin liittyviä sisältöjä. Portfoliotyöskentelyn keskeisenä tavoitteena on, että oppilas opettelee havainnoimaan omaa oppimistaan pitkäjänteisesti. Portfolioon kirjoitetaan työskentelyn vaiheista ja etenemisestä sekä opetellaan perustelemaan tehtyjä valintoja. Se kannustaa oppilasta henkilökohtaiseen pohdiskeluun, oman edistymisen arviointiin sekä asettamaan omalle oppimiselle tavoitteita aiemmin opitun pohjalta.

Teemaopintojen valinnaisia työpajaesimerkkejä

Valinnaisia työpajoja järjestetään lukuvuosittain oppilaiden toiveiden ja työpajaan ilmoittautuneiden osallistujien mukaan. Työpajoihin voidaan ottaa teemaopintojen eri vaiheessa olevia oppilaita, jolla tuetaan erilaisten työpajojen toteuttamista. Valinnaisissa työpajoissa yhdistellään teemaopintojen tavoitealueita. Kaikkiin työpajoihin sisältyy opintojen keskeisiä tavoitteita. Alla esimerkkejä erilaisista teemaopintojen työpajoista, niiden sisällöistä ja tavoitteista.

Työpajaesimerkit 1 ja 2

> **1. Piirustus, maalaus ja grafiikka**
> *Tekniikoiden, materiaalien ja ilmaisun syvempi tieto/taito. Grafiikassa uusia tekniikoita esim. metalligrafiikka. Sarjakuva. Vierailu nykytaiteen museoon sekä taiteilijan työhön tutustuminen.*
>
> **2. Kuvanveisto**
> *Kolmiulotteinen työskentely, keramiikan tekninen tieto/taito. Uusia tekniikoita esim. puu, kipsi, metalli, raku-keramiikka ja lasi.*

Työpajoissa 1 ja 2 oppilas voi syventää tietojaan ja taitojaan kuvataiteen materiaaleista ja tekniikoista sekä vahvistaa tavoitteellisesti ilmaisutaitojaan. Opinnoissa tutustutaan kuvataiteen historiaan ja ajankohtaisiin ilmiöihin. Tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Pohditaan kuvataiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opintokokonaisuuteen sisältyy myös museo- ja taiteilijavierailu.

Työpajojen tavoitteet:

oppilas

- syventää itsetuntemustaan erilaisia kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla
- vahvistaa taitojaan ilmaista näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- käyttää laajemmin kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- avartaa taidekäsitystään tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- laajentaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan
- kehittää taitojaan tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- syventää osaamistaan tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- kehittyy suunnitelmallisessa ja pitkäjänteisessä työskentelyssä.

Työpajaesimerkit 3, 4 ja 5

3. Mediatyöpaja
4. Muotoilutyöpaja,
5. Rakennetun ja luonnonympäristön työpaja

Oppilas voi valita työpajavaihtoehdoista; media-, muotoilu- tai rakennetun ja luonnonympäristön työpaja. Työskentelyyn sisältyy tuotteen suunnittelu ja toteutus, jossa harjoitellaan esteettisten, ekologisten ja eettisten arvojen huomioimista. Opinnoissa tutustutaan taiteenalan historiaan sekä ajankohtaisiin ilmiöihin. Opintokokonaisuuteen sisältyy alan ammattiin/ työhön tutustuminen sekä museovierailu.

Työpajojen tavoitteet:

oppilas

- käyttää uusia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventää niissä kuvailmaisun taitojaan
- kehittää kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- vahvistaa visuaalisen ajattelun taitojaan ja soveltaa niitä työskentelyssään
- kehittyy suunnitelmallisessa ja pitkäjänteisessä työskentelyssä
- laajentaa tuntemusta muotoilusta, käyttötaiteesta tai mediasta
- syventää taitojaan ottaa huomioon esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja työskentelyssään
- vahvistaa taitojaan ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen.

Mediatyöpaja (animaatio, video, valokuvaus, digitaalinen piirtäminen ja kuvankäsittely, pelit)

Oppilas tutustuu syvällisemmin digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksiin ilmaisuvälineinä sekä laajentaa taitojaan käyttää niitä omassa ilmaisussaan. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin mediaympäristöihin, median käyttöön nykytaiteessa sekä syvennetään kriittisiä medianlukutaitoja. Mediatyöpajassa voi työskennellä ryhmässä tai yksilönä.

Muotoilutyöpaja

Oppilas laajentaa muotoiluosaamistaan niin tuotesuunnittelussa kuin tuotteen teknisessä toteutuksessa. Työpajassa oppilas voi tutustua uusiin materiaaleihin ja tekniikkoihin kuten korusuunnitteluun tai tekstiilimuotoiluun. Oppilas toteuttaa tuotesuunnitteluprojektin yksin tai ryhmätyönä. Projektissa opetellaan muotoiluprosessin vaiheet tuotteen ideoinnista toteutukseen huomioiden tuotteen kohderyhmä, ekologisuus, pakkaussuunnittelu. Tutustutaan myös muotoilun historiaan sekä ajankohtaisiin muotoilu- ja esineympäristöihin.

Rakennetun ja luonnonympäristön työpaja

Opinnoissa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä ja rakennettuja ympäristöjä. Tutustutaan tilan ja paikan ominaisuuksiin. Tutkitaan ympäristöjä valokuvaten ja piirtäen. Opetellaan tekemään pienoismalli mittakaavassa vaikkapa ympäristötaideteoksesta tai rakennetun ympäristön tilasuunnitelmasta. Tarkastellaan kuvataiteen suhdetta rakennettuun ja luonnonympäristöön. Työpajan tavoitteena on kehittää kriittistä ajattelua tarkastelemalla hyvän ympäristön kriteereitä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja laajemmin globaalissa maailmassa. Työskentelyyn voi sisältyä myös yhteistyötä paikallisten toimijoiden ja yhteistyötahojen kanssa kuten päiväkodit, laitokset, kierrätyskeskukset, yritykset. Ulkopuolisen toimijan kanssa voidaan toteuttaa yhteistyöprojekti, jossa opintojen sisältöinä voi olla sosiaalisten tai yhteiskunnallisten näkökulmien vahvistaminen.

Teemaopintojen päättötyö

Oppilas tekee viimeisenä opintovuotenaan teemaopintojen päättötyön. Päättötyö on oppilaan itsenäisesti suunnittelema ja toteuttama teos, tuote tai vaikkapa oman näyttelyn prosessikuvaus. Päättötyön teoksessa tai tuotteessa oppilas soveltaa opinnoissa opittuja tietojaan ja taitojaan. Päättötyövaiheessa portfolio on merkittävässä roolissa. Siihen oppilas suunnittelee prosessin tavoitteet, dokumentoi työskentelyprossia ideoinnista valmiiseen työhön ja tekee lopuksi itsearvioinnin. Oppilas voi toteuttaa oman päättötyöprojektinsa teoksen tai tuotteen kuvataidekoulun työpajassa tai esimerkiksi Loimaan työväenopiston kuvataiteen tai tuotemuotoilun kurssilla.

Tavoitteita:

oppilas

- kehittää osaamistaan tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- rohkaistuu ilmaisemaan syvällisemmin näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin
- avartaa taidekäsitystään tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- edistyy taidoissa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan

Teemaopintojen arviointi

Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentamista ja soveltamista. Jatkuvalla arvioinnilla ja muulla palautteella kehitetään oppilaan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Itsearviointi

Teemaopintojen tavoitteena on oppilaan arviointitaitojen kehittyminen. Itsereflektiotaitojen kehittymistä varten oppilas pitää opintojen ajan sähköistä päiväkirjaa (portfoliota), joka tukee oppilaan taiteellisen identiteetin sekä itseohjautuvuuden kehittymistä. Oppilasta kannustetaan tunnistamaan haasteitaan ja vahvuuksiaan, suunnittelemaan työskentelyään, asettamaan oppimiselle omia tavoitteita sekä reflektoimaan sisällöllistä ja ilmaisullista kehitystään. Opintojen aikana oppilas opettelee ohjaamaan työskentelyään havaintojensa perusteella. Prosessin lopuksi oppilas arvioi työskentelynsä tuloksia ja oman osaamisensa edistymistä asetettujen tavoitekriteerien perusteella. Työskentelyssä kohdatuista haasteista tai epäonnistumisista otetaan positiivisesti opiksi.

Vertaisarviointi

Oppilaat antavat rakentavaa vertaispalautetta kanssaopiskelijoille työpajan päätteeksi. Yhteisessä palautekeskustelussa arvioidaan työskentelylle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat jakavat onnistumisia, uusia oivalluksia ja oppimista sekä kokemuksia kohtaamistaan haasteista. Tarkastellaan työskentelyä ja sen tuloksia kriittisemmin huomioiden kestävä elämäntapa, yhdenvertaisuutta, esteettisiä ja eettisiä kriteereitä. Vertaisarvioinnin tavoitteena on kehittää oppilaiden ajattelun taitoja, taitoa perustella mielipide ja ottaa kantaa. Arvioidaan luovia ideoita sekä oppilaiden tekemiä ratkaisuja. Pohditaan myös opittujen taitojen hyödyntämistä ja soveltamista laajemmin käytäntöön.

Opettajan ja oppilaan yhteinen arviointi

Työpajan päätteeksi oppilas ja opettaja arvioivat oppilaan oppimisprosessia ja sen tuloksia arvostavassa ja realistisessa hengessä. Oppilaan portfolio toimii arvioinnin tukena.

Tarkastellaan oppilaan työskentelyä ja sitä, missä oppimistavoitteissa oppilas koki onnistuneensa ja mitä hän voisi tehdä toisin. Minkä oppilas koki haastavaksi tai epäselväksi? Millaisia tarkennettuja tai syventäviä tavoitteita arvioinnin perusteella oppilas voisi asettaa seuraaville opintojaksoilleen?

Päättötyön arviointi

Päättötyön arviointi perustuu oppilaan päättötyöprosessista pitämään päiväkirjaan (portfolioon) sekä varsinaiseen päättötyöhön. Ohjaava opettaja arvioi päättötyön yhdessä toisen kuvataideopettajan kanssa. Arviointikeskustelussa oppilas saa päättötyöstään myös kirjallisen arvioinnin.

12 TEATTERITAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA



12 TEATTERITAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

12.1 Työtavat Loimaan teatterikoulu LoiSTeessa

Yhteisöllinen ote

Loimaan työväenopiston ja Loimaan teatterin järjestämän teatteritaiteen perusopetuksen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten kykyä ilmaista itseään ja kasvaa luoviksi, itseään ja toisia kunnioittaviksi yksilöiksi. Tavoitteena on valmistaa yhdessä lasten ja nuorten kanssa laadukkaita ja monipuolisia teatteriesityksiä sekä teksti- että ryhmälähtöisesti ohjaajan ja osallistujien ideoita huomioiden, yhdessä oppien ja tekemisestä nauttien. Teatteritaiteen opiskelu tapahtuu ryhmässä, ja siksi ryhmätyö- ja vuorovaikutustaidot korostuvat. Erilaisuus on rikkautta, ja tavoitteena on, että Loimaan teatterikoulu LoiSTeessa jokainen voi tuntea itsensä hyväksytyksi, ainutlaatuiseksi ja tärkeäksi. Teatteritoiminnassa lapset ja nuoret osallistuvat monin eri tavoin toimimalla esiintymisen ohella käsikirjoittajina, maskeeraajina, puvustajina, lavastajina sekä kahvion, narikan ja tekniikan töissä. Teatteriesitysten katsominen ja niistä oppiminen kuuluu myös yhtenä keskeisenä työmenetelmänä opintoihin koko niiden keston ajan.

Työtavoissa korostuu oppilaan kehityksen jatkuva tukeminen vuorovaikutteisen, monisuuntaisen palautedialogin muodossa. Korostamme, että taitoja opitaan harjoittelemalla, että taiteessa on useita oikeita vastauksia ja tapoja saman asian toteuttamiseen, että ilmaisussa tärkeää on aitous ja että pitkäjänteinen ja sinnikäs työ tuottaa hyvän tuloksen.

Opetus tapahtuu pääasiassa viikko-opetuksena, mutta myös lyhyet kurssit osana opetusta ovat mahdollisia. Opetuksessa voidaan käyttää tarpeen mukaan eri taiteenalojen opettajia. Opetuksen tukena voidaan käyttää teatteritaiteen perusopetukseen laadittuja oppikirjoja. Arvioinnin työvälineenä opettajilla on käytössä Arvioinnin laatukirja, joka sisältää kuhunkin opintojaksoon soveltuvia arviointitehtäviä.

Ryhmätyötaitoihin liittyvät vahvuudet:	Teatteritaitoihin liittyvät vahvuudet:
• ryhmätyötaidot	• näkökulmanottokyky
• innostus	• uteliaisuus
• huumorintaju	• rohkeus
• ystävällisyys	• sinnikkyys
	• luovuus
	• oppimisen ilo

Positiivinen pedagogiikka

Oppimisen havainnollistamisen apuvälineenä sovelletaan positiivisen pedagogiikan vahvuusajattelua. Teatterilaisen vahvuuksiksi tai kehitettäviksi ominaisuuksiksi on valittu kymmenen vahvuutta, joiden kautta oppimista teatteritaiteessa jäsennetään. Ne ovat ominaisuuksia tai taitoja, joita tarvitaan pitkäjänteisessä teatteritoiminnassa, ja joita ryhmässä toimiminen ja teatterityöskentely kehittävät. Vahvuuksien avulla opettaja voi selkiyttää tavoitteita ja oppimiskohteita, ja oppilas voi paremmin ymmärtää ja jäsentää oppimista taiteessa.

1. ja 3. vuosi	Kummiryhmään tutustuminen. Kolmosten esityksen seuraaminen ja palaute.
2. ja 4. vuosi	Esitysten seuraaminen ja palaute. Mahdollisesti yhteiset päättärit.
3. ja 5. vuosi	Esitysten seuraaminen ja palaute. Mahdollisesti yhteiset päättärit.
4. ja 6. vuosi	Esitysten seuraaminen ja palaute. Mahdollisesti yhteiset päättärit.
5. ja 7. vuosi	Mahdollisesti yhteinen produktio ”Klassikko”. Yhteiset päättärit.
6. ja 8. vuosi	Esitysten seuraaminen ja palaute. Todistustenjaossa kummiryhmä mukana.

Teatteritaiteen yleisen opetuksen rakenne

Opetus rakentuu kymmenestä opintokokonaisuudesta, jotka on määritelty taiteen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa. Opinnot koostuvat pääosin viikoittaisesta lähiopetuksesta. Syventävät teemaopinnot toteutetaan osin yhteistyössä muiden taiteen perusopetuksen ryhmien ja opettajien kanssa. Osa oppitunneista voidaan pitää muulla tavoin, mikäli se on tarkoituksenmukaista (esim. viikonloppuun sijoittuvat lyhytkurssit, projektit, yhteiset opintovierailut, leirit).

Oppilas saa ryhmässä ollessaan aina sisällöllisesti erilaisen lukuvuoden. Jos oppilas aloittaa opinnot myöhemmin kuin 7–8-vuotiaana, hän aloittaa heti ikäänsä vastaavassa ryhmässä. Saadakseen kuitenkin päättötodistuksen hän voi korvata puuttumaan jääneet suoritukset omaehtoisella työskentelyllä. Opettaja ja oppilas määrittelevät yhdessä suorituksen täydentävät tehtävät. Tehtävien määrittelyssä huomioidaan oppilaalta puuttuvan suorituksen sisältö ja oppilaan kiinnostuksen kohteet ja tavoitteet. Oppilas arvioi tavoitteidensa toteutumista. Opettaja hyväksyy suorituksen ja antaa tehtävistä palautteen.

Ryhmät alkavat joka toinen lukuvuosi. Järjestyksessä edellinen ryhmä toimii aina kummina seuraavalle ryhmälle. Opintoihin suunnitellaan yhteisiä aktiviteetteja, jotka tutustuttavat ryhmiä toisiinsa, tarjoavat mahdollisuuksia työskentelyyn yhdessä ja lujittavat teatterin yhteisöllisyyttä.

13 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Oppilas voi osallistua yhteisiin ja teemaopintoihin laajemmin kuin laskennallisen tuntimäärän verran.

Koulutuksen järjestäjä turvaa opintonsa aloittaneille oppilaille mahdollisuuden koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Opetuksen kokonaismäärä mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Opetusta järjestettäessä huomioidaan taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut tiedot ja taidot sekä käytettävät opetusmenetelmät.

Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi oppilaitos voi tarjota oppilaitoskohtaisia valinnaisia opintokokonaisuuksia, joiden tavoitteet ja sisällöt laaditaan niin, että ne syventävät ja laajentavat opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä opintokokonaisuuksia.

	Yleiset opinnot, yhteensä 300 oppituntia Aloitusikä 7-8 vuotta	**Kesto oppituntia/ lukuvuosi**
1	Opintokokonaisuus 1: **Ensiaskeleet**	30 h
2	Opintokokonaisuus 2: **Teatterissa**	40 h
3	Opintokokonaisuus 3: **Näyttämöllä**	60 h
4	Opintokokonaisuus 4: **Keksimisen riemu – rohkea rokan syö!**	50 h
5	Opintokokonaisuus 5: **Tekstin lähteillä**	60 h
6	Opintokokonaisuus 6: **Oma esitys**	60 h
	Teemaopinnot, yhteensä 200 oppituntia	
7	Opintokokonaisuus 7 Työpaja 1: **Teatterilajit**	50 h
8	Opintokokonaisuus 8 Työpaja 2: **Teatterin osa-alueet**	50 h
9	Opintokokonaisuus 9 Työpaja 3: **Teatterin monimuotoisuus**	50 h
10	Opintokokonaisuus 10 Työpaja 4: **Esityksen valmistaminen, tuotanto**	50 h

14 TEATTERITAITEEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN PAIKALLISET OPINTOKOKONAISUUDET

14.1 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Teatteritaiteen yhteiset opinnot Loimaan teatterikoulu LoiSTeessa on tarkoitettu teatteritaiteen perusopinnot 7–8-vuotiaana aloittaville oppilaille. Opinnot sisältävät yhteisten opintojen opintokokonaisuudet 1–6, joiden aikana oppilas tutustuu teatterin tekemisen lainalaisuuksiin ja toimintamalleihin sekä teatteriin taidemuotona. Yhteiset opinnot koostuvat eri tavoitealueita yhdistelevistä opintokokonaisuuksista.

14.1.1 Teatteritaiteen yhteisten opintojen tavoitteet

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilasta vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- ohjata oppilasta harjoittelemaan läsnäoloa esiintymistilanteessa
- ohjata oppilasta harjoittelemaan kokonaisvaltaista ilmaisua
- rohkaista oppilasta reflektoimaan omaa työskentelyään
- ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä muihin taiteenlajeihin.

Teatteriesitys

- motivoida oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja tutustumaan eri osa-alueisiin
- ohjata tunnistamaan esityksen harjoitusprosessin vaiheita.

Oma taiteellinen prosessi

- kannustaa oppilasta luovaan toimintaan ja uteliaisuuteen sekä kokeilemaan rohkeasti teatterin keinoja
- rohkaista oppilasta uskomaan itseensä, löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan
- innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja reflektoimaan omaa työskentelyään.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona
- ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninaisiin työnkuviin.

14.1.2 Teatteritaiteen yhteisten opintojen paikalliset opintokokonaisuudet

Opintojen aikana oppilas tutustuu teatteritaiteen perustaitoihin. Neljä keskeistä opetuksen sisällöllistä osa-aluetta, joiden kautta oppilaan edistymistä ja taitojen kehittymistä tavoitteiden suuntaisesti tarkastellaan, ovat

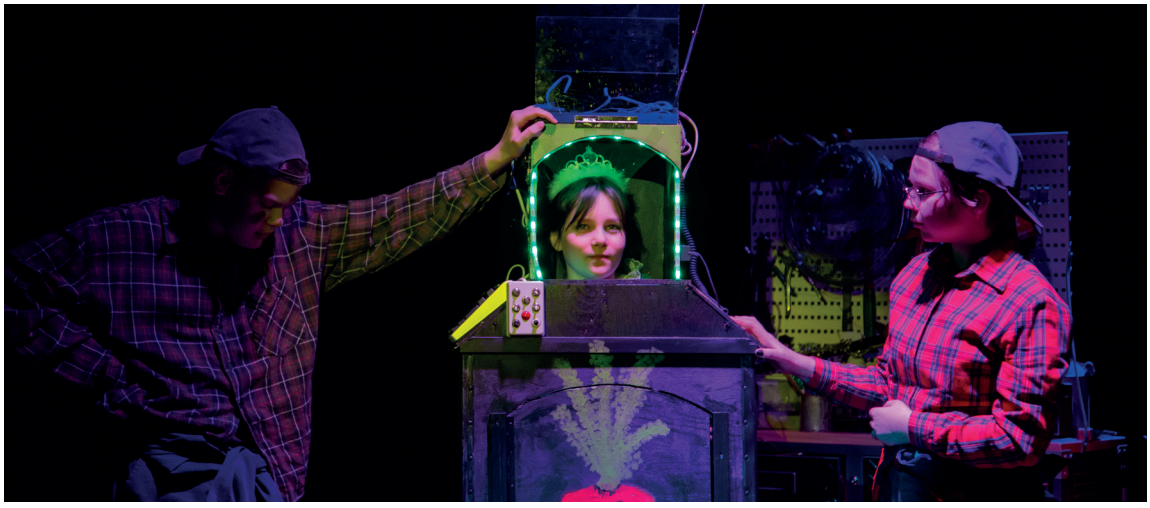
1. vuorovaikutustaidot ja vastuullinen työskentely ryhmän jäsenenä
2. fyysinen ilmaisu
3. äänenkäyttö ja puheilmaisu
4. esiintymistaidot ja oma taiteellinen prosessi

Opintokokonaisuudet 1–4 johdattavat teatterin peruskäsitteisiin ja työskentelytapaan sekä –prosessiin. Opetuksessa painotetaan teatterin ryhmätyöluonnetta, oppilaan kykyä vuorovaikutukselliseen toimintaan ryhmän jäsenenä ja yhteistyöhön ryhmän muiden jäsenten kanssa. Teatteri- ja roolileikkien avulla vahvistetaan oppilaan ilmaisu- ja havaintokyvyn kehittymistä ja opetellaan oman kehon ja äänen käyttämistä työvälineenä. Juoni, tarina, roolihenkilö, toiminta jne. tulevat tutuksi erilaisten harjoitusten, improvisaatioiden sekä esitystehtävien kautta. Muiden esityksiä katsottaessa huomiota kiinnitetään erityisesti samana vuonna itse opiskeltaviin seikkoihin toisten esityksissä.

Opintokokonaisuuksien 5–6 aikana oppilaan tietoisuus omasta vastuullisesta ja aktiivisesta roolistaan teatteriesityksen osana lisääntyy. Samalla ryhmään sitoutumisen merkitys vahvistuu.

Esitysprosessien kautta tutustutaan teatterin eri osa-alueisiin: ohjaus, dramaturgia, näyttelijäntyö, puvustus ja maskeeraus, lavastus sekä valo- ja äänisuunnittelu ja opitaan erittelemään niiden merkitystä ja hyödyntämään monenlaisia mahdollisuuksia.

Tavoitealue teatteri osana yhteiskuntaa painottuu teatterin historiaa ja nykymuotoja opiskeltaessa. Teatterin yhteiskunnallinen merkitys ja tehtävä alkavat hahmottua oppilaille. Omaa esitystä valmistettaessa tarkastellaan esityksen kautta ryhmän valitsemaa ilmiötä tai aihetta. Muiden esityksiä katsottaessa pohditaan niiden sanomaa, ja mitä ne väittävät maailmasta.



1. ENSIASKELEET 30 h

Syyskauden tavoitteet:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- kokee ryhmän ilmapiirin turvalliseksi ja innostavaksi
- tuntee kuuluvansa ryhmään ja toimii yhteistyössä kaikkien sen jäsenten kanssa

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- saa purkaa energiaa ja ilmaista erilaisia tunteita harjoitteiden kautta
- rohkaistuu ilmaisemaan itseään monin eri tavoin ja nauttii siitä

Esiintymistaidot:

Oppilas

- kokee esiintymisen turvalliseksi
- harjoittaa keskittymiskykyään ja pitkäjänteisyyttään
- omaksuu teatteri-ilmaisun peruskäsitteitä

Opetuksen sisällöt:

- ryhmän yhteishengen luominen: tutustumis ja ryhmäytymisharjoitteet
- fyysisen ilmaisun perusharjoitteet: liikuntaleikit, musiikkiliikunta, rytmiharjoitukset, ilmaisu ja draamaleikit, aistiharjoitukset
- teatteri-ilmaisun peruskäsitteet esittäminen, fyysinen ilmaisu, äänenkäyttö
- eläytyminen, improvisaatio: pienet esitykset omalle ryhmälle

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arvioinnissa keskitytään oppilaan kykyyn toimia ryhmässä eli ohjeiden ja neuvojen vastaanottamiseen ja niiden mukaan toimimiseen. Opettaja ja ryhmä arvioivat yhdessä teatterin pelisääntöjen oppimista.

Kevätkauden tavoitteet:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- vahvistaa taitojaan toimia ryhmässä
- kannustaa toisia ja arvostaa muiden ideoita

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- rohkaistuu fyysiseen ilmaisuun

Esiintymistaidot:

Oppilas

- harjoittaa mielikuvitustaan ja eläytymiskykyään leikin, sadun ja seikkailujen maailmoissa

Opetuksen sisällöt:

- satujen ja tarinoiden kuunteleminen ja katseleminen, omien tarinoiden tuottaminen, tarinan kertominen yhdessä
- työskentelyn jäsentäminen sanallisesti, kuvallisesti ja ilmaisullisesti
- teatterin peruskäsitteet näytelmä, rooli, juoni, aihe, käännekohta: pienet esitykset
- omalle ryhmälle

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Painopiste on hyvän ilmapiirin ja ryhmähengen syntymisessä eli oppilaan ryhmätyötaidoissa. Opettaja ja ryhmä arvioivat harjoitteen jälkeen ryhmän yhteistyötä ja teatterin perustaitojen ja -käsitteiden oppimista yhdessä kysymyksen ”Miten me oltiin hyviä tai onnistuttiin? Miksi?” kautta. Itsearviointia harjoitellaan omaan toimintaan liittyvin pienin kysymyksin. Keväällä oppilaat arvioivat yhdessä ryhmän kanssa opintokokonaisuudelle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

2. TEATTERISSA 40 h

Syyskauden tavoitteet:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- vahvistaa ryhmässä toimimisen taitojaan ja ymmärtää ryhmätyön merkityksen teatterin tekemisessä
- rohkaistuu tuomaan esille omia näkemyksiään

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- heittäytyy kehollaan fyysiseen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti

Äänenkäyttö ja puheilmaisu:

Oppilas

- heittäytyy äänellään ilmaisuun kokonaisvaltaisesti

Esiintymistaidot:

Oppilas

- tutustuu teatterin eri elementteihin ja niiden luonteeseen
- lähestyy esiintymistä erilaisista lähtökohdista
- näkee useat erilaiset toteutustavat vaihtoehtoisina mahdollisuuksina

Opetuksen sisällöt:

- ryhmähenki ja fyysinen ilmaisu: kontaktileikit, liikuntaleikit
- draamalliset harjoitteet: eri teatterin elementit (ääni, kuva, tila, rekvisiitta, asut, maskeeraus, valaistus jne.) työskentelyn lähtökohtana
- teatterivierailu, toisten ryhmien esitysten katsominen
- teatterin toimintaympäristön havainnointi ja kokeilu erilaisin välinein

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Huomiota kiinnitetään oppilaan kykyyn toimia ryhmän jäsenenä sekä suostumiseen toimintaan. Rohkaistuminen fyysiseen ilmaisuun ja äänenkäyttöön on myös arvioinnin keskiössä. Harjoitellaan toisten esityksen havainnointia ja arvioimista taideteoksen katsojana ja teatterioppilaana.

Kevätkauden tavoitteet:

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- kehittää sanatonta ilmaisuaan ja kehonhallintaansa
- rohkaistuu käyttämään eleitä, ilmeitä ja liikkeitä kerronnan välineenä
- osaa rakentaa erilaisia henkilöhahmoja kiinnittäen erityisesti huomiota fyysiseen ilmaisuun

Äänenkäyttö ja puheilmaisu:

Oppilas

- osaa rakentaa erilaisia henkilöhahmoja kiinnittäen erityisesti huomiota äänenkäyttöön

Esiintymistaidot:

Oppilas

- eläytyy tarinaan roolihenkilön näkökulmasta
- oppii ymmärtämään henkilöhahmojen kirjoa monipuolisesti
- kohtaa ensimmäisiä yleisöjä roolissa pienten esitysten myötä
- saa onnistumisen kokemuksia

Opetuksen sisällöt:

- leikit ja improvisaatiot, jotka kehittävät tilanteessa olemista
- fyysisen ilmaisun harjoitteet: naamioiden valmistaminen ja käyttö
- roolihahmoon eläytyminen ja erilaisten hahmojen kehittäminen: karakterisointiharjoitukset
- pienimuotoiset esitykset tuotetun materiaalin pohjalta

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Opettaja arvioi ryhmän toimintaa ja antaa siitä välitöntä palautetta. Oppilas harjoittelee fyysiseen ilmaisuun ja äänenkäyttöön liittyvien havaintojen tekemistä ja palautteenantoa toisille kysymysten: ”Mitä me näimme?” ja ”Mitä kehuja haluaisit antaa toisille ja miksi?” avulla. Keväällä ryhmä arvioi yhdessä opintokokonaisuudelle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

3. NÄYTTÄMÖLLÄ 60 h

Lukuvuoden tavoitteet:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- oppii ottamaan vastuuta omasta osuudestaan työryhmän jäsenenä yhteisessä esityksessä
- harjoittelee itsenäistä, tavoitteellista työskentelyä
- tuo esille omia näkemyksiään

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- oppii rakentamaan roolihahmon ja soveltaa opittuja fyysisen ilmaisun taitoja toiminnassaan

Äänenkäyttö ja puheilmaisu

Oppilas

- soveltaa aiemmin opittuja äänenkäytön taitoja roolihahmon rakentamiseen

Esiintymistaidot:

Oppilas

- sitoutuu pitkäjänteiseen prosessiin
- oppii näyttelijäntyön ja teatterin tekemisen peruskäsitteitä ja -taitoja
- tunnistaa teatterin eri osa-alueiden merkityksen esitysprosessissa; puvustus, lavastus, valo- ja äänimaailma
- kokee esitysprosessin rakentumisen pala palalta kokonaisuudeksi
- voittaa jännityksen ja nauttii esiintymisestä

Opetuksen sisällöt:

- rakennetaan esitys lyhyen tekstin pohjalta: tekstiin tutustuminen, roolitus, oman osuuden hahmottaminen, roolin rakentaminen, näyttämöharjoittelu
- toisten tekemän esityksen katsominen ja siitä keskusteleminen
- esityskokonaisuuden harjoitteleminen ja puvustuksen, lavastuksen ja valojen suunnittelu yhdessä

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Prosessin aikana toteutetaan vertaisarviointitehtävä roolihahmojen rakentamiseen liittyen. Opettaja arvioi havaintojen tekemistä ja palautteenantoa toisten esityksissä. Ryhmä arvioi valmistamansa esityksen prosessia ja lopputulosta yhdessä opettajan kanssa palautetehtävien ja -keskustelun avulla. Lisäksi tehdään yksilöllinen arviointitehtävä, jossa tarkastellaan oman ilmaisun ja äänenkäytön kehittymistä.

4. KEKSIMISEN RIEMU – ROHKEA ROKAN SYÖ! 50 h

Syyskauden tavoitteet:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- oppii kuuntelemaan toisia
- oppii antamaan tilaa toisten ideoille
- oppii hyväksymään ja näkemään mahdollisuuksia kaikkien ideoissa

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- monipuolistaa fyysistä ilmaisuaan

Äänenkäyttö ja puheilmaisu:

Oppilas

- opettelee monipuolista äänenkäyttöä

Esiintymistaidot:

Oppilas

- tutustuu improvisaation käsitteeseen laajasti eri elementtien kautta
- rohkaistuu omakohtaisiin kokeiluihin ja omien rajojen etsintään
- käyttää nonverbaalin ilmaisun keinoja esiintymisessään
- nauttii erilaisten ilmaisukeinojen löytämisestä

Opetuksen sisällöt:

- rentoutus ja hengitystekniikka
- harjoitellaan oman äänen käyttöä ja erilaisten äänien tuottamista
- tuotetaan erilaisia rytmejä, liikettä; improvisoidaan vapaita tansseja musiikin mukaan
- muistoihin, kuviin, teksteihin, mielikuviin perustuvat improvisaatiot

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arviointi keskittyy ohjaustilanteissa annettavaan välittömään palautteeseen. Sekä opettaja että ryhmä havainnoivat toimintaa ja antavat siitä palautetta. Huomiota kiinnitetään oppilaan kykyyn heittäytyä tekemiseen, kokeilla uutta sekä valmiuksiin suostua yhteistyöhön kaikkien ryhmän jäsenten kanssa ja toisten ideoiden hyväksymiseen.

Kevätkauden tavoitteet:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- kehittää herkkyyttään toisen henkilön viesteille
- sietää epävarmuuden tunnetta ja luottaa ryhmään kokeillessaan uutta

Esiintymistaidot:

Oppilas

- tutustuu improvisaatioteatteriin
- kehittää spontaaniuttaan ja avoimuuttaan
- voittaa epäonnistumisen pelon ja itsekritiikin ja uskaltaa ideoida
- kehittää kykyään olla läsnä esiintymistilanteissa

Opetuksen sisällöt:

- improvisaatioteatteri
- improvisaatioharjoitteet
- suunnitellut improvisaatiot
- improvisaatioharjoituksia tekstin pohjalta
- pienimuotoiset improesitykset

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arvioinnissa tarkastellaan syksyllä opittujen taitojen syventämistä esitysprosessissa. Myös ryhmän yhteistoimintaa arvioidaan. Esityksestä keskustellaan ryhmänä ja itsenäisesti arvioiden.



5. TEKSTIN LÄHTEILLÄ 60 h

Syyskauden tavoitteet:

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- kehittyy oman ilmaisunsa jäsentämisessä ja tietoisessa hahmottamisessa

Esiintymistaidot:

Oppilas

- tutustuu erilaisiin näytelmäteksteihin ja tyylilajeihin
- ymmärtää dramaturgian peruskäsitteitä
- hahmottaa erilaisia dramaturgisia malleja
- osaa nimetä ja tunnistaa eri tyylilajeja
- oppii näytelmän analysoimisen peruskäsitteitä

Opetuksen sisällöt:

- tutustutaan tekstien dramaturgiaan erilaisin esimerkein
- tekstin analysointi: analysoidaan näytelmäkohtauksia toiminnallisin menetelmin
- dramaturgiset käsitteet: käydään läpi käytännössä erilaisia dramaturgisia malleja
- tyylilajit: katsotaan erilaisia esitysnäytteitä teatterissa tai videolta

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arviointi painottuu oppilaan kykyyn omaksua tietoa eri tyylilajeista ja dramaturgisista malleista sekä kykyyn analysoida näytelmätekstiä.

KEVÄTKAUDEN TAVOITTEET:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- ottaa vastuun omasta osuudestaan ja ymmärtää sitoutumisen merkityksen teatterityössä
- oppii ratkaisukeskeistä ryhmätyöskentelyä kohdatessaan erilaisia haastavia tilanteita prosessin aikana

Esiintymistaidot:

Oppilas

- käyttää syksyllä oppimaansa perustana kevään työskentelylle käydessään läpi prosessin tekstistä esitykseksi
- kehittää karakterisointitaitoaan eli kykyään kuvata roolihenkilö liikkein, puhein ja toiminnoin
- on mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa esityksen visuaalisia tai teknisiä ratkaisuja
- saa onnistumisen kokemuksia

Opetuksen sisällöt:

- harjoitellaan esityskokonaisuus valmiin näytelmäkäsikirjoituksen pohjalta (yhdessä teemaopintojen OK7 ja OK8 kanssa).

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arviointi keskittyy syksyllä opittujen tietojen käytännön soveltamiseen esitysprosessissa. Oppilaat toteuttavat vertaisarviointia pienryhminä. Opettaja ja oppilaat pohtivat, miten opittua pystyttiin tuomaan esiin esityksessä. Oppilas arvioi myös omaa onnistumistaan itsearviointitehtävän kautta.



6. OMA ESITYS 60 h

LUKUVUODEN TAVOITTEET:

Vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen:

Oppilas

- reflektoi aiempia opintojaan ja asettaa itselleen uusia tavoitteita ja kehittämiskohteita kuudennelle vuodelle
- sitoutuu ryhmän yhteiseen ideaan
- sitoutuu toimimaan osana omaa vastuualuettaan tuotannossa

Fyysinen ilmaisu:

Oppilas

- kehittää tietoisesti fyysistä ilmaisuaan itsereflektion pohjalta asettamiensa tavoitteiden suuntaisesti

Äänenkäyttö ja puheilmaisu:

Oppilas

- kehittää tietoisesti äänenkäyttöään, puheilmaisuaan ja puhetekniikkaansa itsereflektion pohjalta asettamiensa tavoitteiden suuntaisesti

Esiintymistaidot:

Oppilas

- osallistuu ryhmälähtöisesti esityksen teeman valitsemiseen
- tuottaa eri lähtökohdista käsin materiaalia valittuun teemaan liittyen
- saa kokemuksia ideasta esitykseksi prosessista
- kehittää näyttämöllistä mielikuvitustaan ja muototajuaan
- näkee toteutuksellisia ratkaisuja ja tuo ne esille
- hyödyntää aiemmin oppimiaan tietoja ja taitoja omassa näyttelijäntyössään
- heittäytyy rohkeasti ja innolla työskentelyn eri vaiheisiin pelkäämättä epätietoisuutta lopputuloksesta

Opetuksen sisällöt:

- devising theatre eli ryhmälähtöinen esityksen valmistamisprosessi (ideasta esitykseksi): valmistetaan esitys, jonka sisällön oppilaat ja opettaja tuottavat yhdessä
- liitetään esitykseen kaikki tarvittavat teatterin elementit
- esiinnytään yleisölle

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Fokuksessa oman ryhmän esitys sekä muiden tekemien esitysten katsominen. Pohditaan miksi, kenelle ja millä tavoin esitys haluttiin toteuttaa. Arvioidaan esityksen tavoitteiden ja sanoman välittymistä sekä oman tekijyyden kehittymistä prosessin aikana. Arvioidaan oman vastuualueen onnistumista ja sitä, mitä vastuullisuus opetti itselle ja ryhmälle. Oman esityksen valmistusprosessin aikana jokaisen oppitunnin päätteeksi pohditaan: ”Miten se, mitä tänään teimme, auttaa lopputulosta?”

14.2 Teatteritaiteen teemaopinnot

Opinnoissa syvennetään teatteritaiteen ilmaisullista ja teknistä osaamista sekä monipuolistetaan oppilaan ymmärrystä teatterista. Teemaopinnoissa voidaan tehdä yhteistyötä muiden taiteenalojen kanssa ja kutsua eri alojen asiantuntijoita vierailijoiksi, käydä teatteriesityksissä ja tutustumisvierailuilla sekä esittää omaa produktiota muualla.

Teemaopinnoissa oppilas syventää omakohtaisia kokemuksiaan esitysprosessista ja työryhmän jäsenenä toimimisesta. Opinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esitystentekoprosessien kautta, keskustellaan, analysoidaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä. Teatteria tarkastellaan laajemmin yhteiskunnallisena ilmiönä. Lisäksi tutustutaan erilaisiin lähdemateriaaleihin sekä tuotetaan niitä itse. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin.

Teemaopinnot suoritetaan kurssimuotoisesti olemalla mukana erilaisissa rooleissa ja eri produktioissa. Opetus on monimuoto-opetusta, ja painopiste on esitysprosesseihin tutustumisella ja osallistumisella. Oppilas suorittaa opinnot suunnittelemalla opettajan kanssa, millaisia näkökulmia kuhunkin produktioon valitaan ja millaisia tavoitteita oppimiselle asetetaan. Teemaopinnot ovat sidoksissa näytelmän valmistusprosessiin ja kestävät harjoitusten ja esitysten vaatiman ajan. Teemaopinnoista voi saada suorituksia eri järjestyksessä ja yhden lukuvuoden aikana on mahdollista suorittaa useampi opintokokonaisuus. Teemaopintoihin voidaan liittää myös kesäteatteria, kesäleirijaksoja tai kansainvälisen toiminnan leirejä, mutta niistä sovitaan kunkin oppilaan kanssa henkilökohtaisesti riippuen kulloinkin tarjolla olevista mahdollisuuksista. Opintokokonaisuudet yhdistelevät eri tavoitealueita.

14.2.1 Teemaopintojen tavoitteet

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilaita vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- ohjata oppilasta ymmärtämään läsnäolon merkitys esiintymistilanteessa
- ohjata oppilasta kehittämään kokonaisvaltaista ilmaisuaan
- rohkaista oppilasta reflektoimaan omaa ja muiden työskentelyä.

Teatteriesitys

- motivoida ja sitouttaa oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja syventymään pitkäjänteisemmin johonkin tai joihinkin osa-alueisiin
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriesitysten eri muotoihin
- ohjata oppilasta tutustumaan näytelmäkirjallisuuteen ja harjoittelemaan näytelmien lukemista.

Oma taiteellinen prosessi

- ohjata oppilasta havainnoimaan itseään sekä ilmiöitä ja todellisuutta ympärillään
- rohkaista oppilasta löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja ilmaisemaan itseään
- innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja reflektoimaan omaa työskentelyään.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria ja teatteritaidetta osana elämää ja yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninaisiin tehtävänkuviin, teatteritaitojen hyödyntämiseen eri ammateissa, työnhaussa, opiskelussa sekä harrastamaan teatteria monipuolisesti
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona ja sen yhteyksiin muihin taiteisiin
- ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä.

OK 7 Teatterilajit, työpaja (50 h):

Tavoitteet:

Oppilas

- saa kokemuksia kokeilevasta ja tutkivasta teatterista
- syventää oppimiaan fyysisen ilmaisun ja äänenkäytön taitoja ja soveltaa niitä eri tavoin
- lisää tietämystään keskeisistä eri aikakausien käsikirjoituksista

Opetuksen sisällöt:

Oppilas perehtyy yhteen tai useampaan eri teatterilajiin (esim. musiikkiteatteri, nukketeatteri, tanssiteatteri, fyysinen ilmaisu, osallistava teatteri), osallistuu esityksen suunnitteluun ja toteutukseen. Oppilas tutustuu teatterin historiaan ja nykymuotoihin omakohtaisen tekemisen, teksti- ja esitysanalyysin kautta. Harjoitellaan esityskokonaisuus valmiin näytelmäkäsikirjoituksen pohjalta (yhdessä yhteisten opintojen OK5 ja teemaopintojen OK8 kanssa).

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arvioinnissa keskitytään tiedon omaksumiseen ja soveltamiseen osana esityksen valmistamisen ryhmäprosessia. Menetelmien soveltamisesta keskustellaan yhdessä reflektoiden omaa oppimista.

OK8 Teatterin osa-alueet, työpaja (50 h):

Tavoitteet:

Oppilas

- saa kokemuksia toimimisesta työryhmän jäsenenä teatterituotannon eri osa-alueilla
- laajentaa käsitystään teatterista taiteenlajina

Opetuksen sisällöt:

Oppilas valitsee yhden tai useamman näkökulman esitysprosessiin perehtymällä näyttelijäntyöhön, ohjaajantyöhön, dramaturgiaan, lavastustaiteeseen, valo- ja äänisuunnitteluun tai teatteripuvustukseen ja maskeeraukseen sekä osallistumalla julkisen esityksen valmistamiseen. Harjoitellaan esityskokonaisuus valmiin näytelmäkäsikirjoituksen pohjalta (yhdessä yhteisten opintojen OK5 ja teemaopintojen OK7 kanssa).

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arvioinnissa painottuu uusien tietojen ja taitojen omaksuminen ja oman osaamisen soveltaminen osana esityksen tuotantoprosessia. Erilainen näkökulma teatterin tekemiseen tuo myös arviointiin uudenlaisen näkökulman, jossa kokonaisuuden eri osa-alueet painottuvat muita opintojaksoja enemmän oppilaan omakohtaisen kokemuksen kautta.

OK9 Teatterin monimuotoisuus, työpaja (50 h):

Tavoitteet:

Oppilas

- saa kokemuksia kokeilevasta ja tutkivasta teatterista
- kehittää pitkäjänteisyyttään työskentelyssä
- muodostaa omia taiteellisia visioita ja tuo niitä käytäntöön

Opetuksen sisällöt:

Oppilas tutustuu teatterin historiaan ja nykymuotoihin omakohtaisen tekemisen, teksti- ja esitysanalyysin kautta.

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arviointi keskittyy oppilaan itsenäiseen ajatteluun ja työskentelyyn sekä oman taiteellisen prosessin läpikäymiseen. Tavoitteenasettelussa ja arvioinnissa korostuu itsereflektio ja kyky tarkastella ja sanallistaa omaa työskentelyä.

OK10 Esityksen valmistaminen, tuotanto, työpaja (50 h):

Tavoitteet:

Oppilas

- luo omaa tutkivaa, analyyttistä ja kehittävää työnotettaan osana julkisen esityksen suunnittelua yksin tai ryhmässä
- syventää esiintymistaitojaan ja kehittää yksilöllisesti taiteellista ilmaisukykyään

Opetuksen sisällöt:

Julkisen esityksen suunnittelu ja toteutus yksin tai ryhmässä. Oppilas kirjoittaa havainnoistaan ja kokemuksistaan prosessipäiväkirjaa.

Arvioinnin kohteet ja toteutus:

Arviointi keskittyy oppilaan itsenäiseen ajatteluun ja työskentelyyn sekä oman taiteellisen prosessin läpikäymiseen. Arvioinnissa korostuu itsereflektio ja kyky tarkastella ja sanallistaa omaa työskentelyä. Oppilaan ja opettajan yhteisessä palautekeskustelussa tehdään oppimista näkyväksi oppimispäiväkirjan ja keskustelun apukysymysten avulla.

15 OPPIMISEN ARVIOINTI LOIMAAN TEATTERIKOULU LOISTEESSA

Arvioinnin tarkoitus on auttaa yksilöä tunnistamaan ja ymmärtämään opittua ja opiskelemaan tavoitteiden suuntaisesti. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Oppilaalla tulee olla tilaisuus asettaa itselleen kuhunkin opintokokonaisuuteen ja produktioon liittyvät henkilökohtaiset oppimistavoitteet. Arviointi tapahtuu sekä tuntityöskentelyn aikana että keskitetysti opintokokonaisuuksien päättyessä.

Opettajilla on tukenaan Arvioinnin työkalupakki, joka sisältää opintokokonaisuuksien arviointiin liittyvää oheismateriaalia, työvälineitä ja tehtäväpohjia, joiden tarkoituksena on sekä edistää oppilaan tavoitteenasettelua ja tietojen ja taitojen kehittymistä että antaa opettajalle tarvittavaa tietoa opetustyön kehittämistä varten. Palautetilanteissa opetellaan myös keskustelemaan ja analysoimaan sekä nähtyä että itse tehtyä. Muiden esitysten katsominen ja niistä saatu katsojapalaute on myös olennainen osa ryhmän kehittymisen seuraamista. Minkälaista palautetta saimme, mihin se kohdistui, missä onnistuimme, mikä ei välittynyt yleisölle tai jäi huomiotta jne.?

Teemaopinnoissa oppilas kehittää itsearviointitaitojaan pitämällä prosessipäiväkirjaa. Opintojen loppuvaiheessa omien tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen seuraaminen ja arvioiminen on erityisen tärkeää. Viimeisenä opintovuonna oppimispäiväkirja ja henkilökohtainen arviointikeskustelu auttavat oppilasta oman oppimisen havainnoimisessa.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opetukselle määriteltyjen tavoitealueiden keskeisiin sisältöihin:

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot:

- vuorovaikutustaitoihin ja kykyyn toimia ryhmän jäsenenä
- fyysisen ilmaisun kehittymiseen
- äänenkäytön ja puheilmaisun kehittymiseen

Teatteriesitys:

- teatterin peruskäsitteiden hallintaan ja eri osaalueiden tuntemukseen
- kykyyn tunnistaa harjoitusprosessin vaiheita
- taitoon työskennellä pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti esityksen valmistusprosessissa

Oma taiteellinen prosessi:

- luovuuteen, rohkeuteen ja uteliaisuuteen teatterin keinojen käyttämisessä
- kykyyn asettaa tavoitteita oppimiselleen ja tunnistaa vahvuuksiaan
- kykyyn reflektoida omaa työskentelyään

Teatteritaide osana yhteiskuntaa:

- taitoon käsittää teatteritaide yhteiskunnallisena ilmiönä
- kykyyn ymmärtää teatteritaide osana yhteiskunnallista vuoropuhelua

LIITTEET

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

- ### Päättötodistus

  Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen, kun hän on suorittanut yleisen oppimäärän yhteiset opinnot ja teemaopinnot.

- ### Osallistumistodistus

  Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan kuvataitteen yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muista syistä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

Kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

- Koulutuksen järjestäjä: Loimaan kaupunki
- Oppilaitos: Loimaan työväenopisto/ Loimaan kuvataidekoulu Kulta
- Oppilaan nimi ja henkilötunnus:
- Opiskeluaika vuosina:
- Oppilaan opinnot lukuvuosina:
- Oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot 300 tuntia
- Oppilaan suorittamat teemaopinnot 200 tuntia
- Rehtorin allekirjoitus ja Loimaan työväenopiston leima
- Kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- Koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.
- Todistus voi sisältää liitteitä.

Teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

- Teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus
- Koulutuksen järjestäjän: Loimaan kaupunki
- Oppilaitos: Loimaan työväenopisto, Loimaan teatterikoulu LoiSTe
- Oppilaan nimi ja henkilötunnus:
- Opiskeluaika vuosina:
- Oppilaan opinnot lukuvuosina:
- Oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot 300 tuntia
- Oppilaan suorittamat teemaopinnot 200 tuntia
- Rehtorin allekirjoitus ja Loimaan työväenopiston leima
- Kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- Koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.
- Todistus voi sisältää liitteitä.